Veiligheidsregio IJsselland

Brandweer | GHOR | Politie | Gemeenten

Jaarstukken 2017

Jaarverslag en Jaarrekening

Veiligheid: voor elkaar

4 april 2018

Documentgegevens

Nr.	Datum	Verspreid aan	T.b.v. vergadering
1	25 januari 2018	Arjen Schepers, Michel Thijssen, Henk Schreuders, Marco Huisman, Hubert Weitenberg, Marcel Kluin, Marc Mondria, Norbert Bosman, Richard Kamphuis, Carla Grummel, Robert Jan Maaskant, Robert Steenbergen, Theo van Leussen, Bea Stegeman, Jaap Wolf.	*(klaar uiterlijk 13/2)*
2	14 februari 2018	Managementteam – 1e aanbieding (voor accountantscontrole)	20 februari 2018
3	26 februari 2018	Accountant	
4	22 maart 2018	Managementteam – 2e aanbieding (na accountantscontrole)	27 maart 2018
5	28 maart 2018	dagelijks bestuur	4 april 2018
6	04 april 2018	Accountant (t.b.v. verklaring)	
	14 april 2018	Gemeenten	
		algemeen bestuur	20 juni 2018

Documentbeheer/ eigenaar	Marjolein Fransen
Projectleiding	Marc Kool & Marjolein Fransen
Vastgesteld door	Dagelijks bestuur
Datum vaststelling	4 april 2018
Digitale vindplaats	MyCorsaID: V18.001450

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 5

1.1 Opbouw document 5

1.2 Procedure 5

1.3 Algemene terugblik 6

DEEL A JAARVERSLAG 8

2 PROGRAMMAVERANTWOORDING 8

2.1 Inleiding 8

2.2 Programma Strategie & Beleid 9

2.3 Programma Brandweer 11

2.4 Programma Crisisbeheersing 18

2.5 Programma GHOR 23

2.6 Programma Bevolkingszorg 27

2.7 Programma Meldkamer 31

3 VERPLICHTE PARAGRAFEN 35

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 35
3.1.1 Financiële kengetallen 37

3.2 Bedrijfsvoering 38

3.3 Financiering 38
3.3.1 Inleiding 38
3.3.2 Treasurystatuut 39
3.3.3 Berekening kasgeldlimiet 39
3.3.4 Renterisiconorm 39
3.3.5 Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte 40
3.3.6 Rentevisie 41
3.3.7 Rentekosten en opbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie 41

3.4 Verbonden partijen 41

3.5 Bezuinigingen / efficiency- schaalvoordelen 2017 43

4	**SOCIAAL JAARVERSLAG**	**47**
4.1	**Arbeidsvoorwaarden**	**47**
4.2	**Opleiden en ontwikkelen**	**47**
4.3	**Personele cijfers**	**47**
4.4	**Arbeidsomstandigheden**	**50**
5	**FEITEN EN CIJFERS 2017**	**52**
DEEL B	**JAARREKENING**	**53**
6	**OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN**	**54**
6.1	**Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening**	**55**
7	**BALANS**	**62**
7.1	**Toelichting op de balans**	**63**
8	**BIJLAGEN JAARREKENING**	**73**

1 Inleiding

1.1 Opbouw document

In deze jaarstukken legt Veiligheidsregio IJsselland verantwoording af over de uitvoering van de begroting 2017. De jaarstukken bestaan uit de volgende onderdelen:

- Deel A: Jaarverslag (inclusief bijlage)
- Deel B: Jaarrekening (inclusief bijlagen)

In het Jaarverslag wordt aangegeven hoe de behaalde resultaten zich verhouden tot de in de programmabegroting gestelde doelen en wat de kosten daarvan zijn geweest. Het Jaarverslag is verdeeld in de volgende programma's:

- Strategie & Beleid
- Brandweer
- Crisisbeheersing
- GHOR
- Bevolkingszorg
- Meldkamer

Vervolgens wordt ingegaan op de paragrafen die op grond van het Besluit begroting en verantwoording in het Jaarverslag terug dienen te komen. Ook is het sociaal jaarverslag toegevoegd en tot slot wordt geëindigd met enkele feiten en cijfers.

Deel B betreft de jaarrekening. Hier zijn het overzicht van baten en lasten en de balans opgenomen.

1.2 Procedure

Conform artikel 34b van de Wet gemeenschappelijke regelingen stuurt het dagelijks bestuur vóór 15 april de jaarstukken, inclusief controleverklaring en accountantsverslag, aan de raden van de deelnemende gemeenten. In feite krijgen de gemeenteraden de jaarstukken ter informatie toegestuurd. Het jaar is tenslotte ten einde en aan de uitvoering en uitgaven in dat jaar is niets meer te veranderen. De gemeenten kunnen hun burgemeesters wel punten meegeven voor de bespreking in de vergadering van het algemeen bestuur op 21 juni 2017.

Waar de gemeenteraden wel expliciet wat van kunnen vinden, is de bestemming van het financieel resultaat. In de eerste en tweede bestuursrapportage 2017 is al ingegaan op de mogelijke bestemming van het verwachte resultaat. We gaan ervan uit dat de gemeenteraden in gesprek gaan met hun burgemeesters als zij zich niet kunnen vinden in de bestemming van het financieel resultaat, voordat het algemeen bestuur hierover een besluit neemt tijdens de bespreking op 20 juni 2018. De resultaatbestemming wordt via een begrotingswijziging verwerkt in de tweede bestuursrapportage 2018. Deze tweede bestuursrapportage krijgen de gemeenteraden in het najaar toegestuurd. Formeel gezien kunnen de gemeenteraden op dat moment nog een zienswijze op de voorgestelde begrotingswijzigingen indienen.

Conform artikel 34 lid 4 van de Wgr stuurt het dagelijks bestuur de jaarstukken binnen twee weken na vaststelling, maar in ieder geval vóór 15 juli aan gedeputeerde staten. Om deze termijn te halen, is in de

gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland opgenomen dat het algemeen bestuur de jaarstukken voor 1 juli vaststelt.

1.3 Algemene terugblik

De essentie
Het Beleidsplan 2015-2018 geeft de essentie weer van ons bestaan als veiligheidsregio: we willen het voorkomen en bestrijden van fysieke onveiligheid in ons gebied goed voor elkaar hebben en doen dat samen met gemeenten, inwoners, bedrijven en partner-organisaties. Een belangrijk uitgangspunt in ons beleidsplan is dat we realistisch om willen gaan met risico's. We verstrekken nuchter en feitelijk informatie aan de samenleving, in onze advisering denken we in mogelijkheden. We investeren in het voorkomen van branden, rampen en crisissen. Maar als zich een brand, ramp of crisis voordoet, bestrijden we deze vanuit onze 24/7 paraat staande organisatie. We financieren nieuw beleid door oud beleid te laten vervallen.

Zelfevaluatie en visitatie
Bij de start van de nieuwe organisatie in 2014 heeft het algemeen bestuur de organisatieprincipes vastgesteld die ten grondslag lagen aan het inrichting van de organisatie. Destijds is afgesproken na drie jaar te evalueren of deze organisatieprincipes functioneren zoals toen beoogd. Drie accenten werden bepaald waar in elk geval naar gekeken moest worden: managementdrukte, clusterindeling en innovatief vermogen. In de zelfevaluatie, in opmaat naar de visitatie, zijn medewerkers, partners, tegensprekers en het bestuur over deze onderwerpen bevraagd in verschillende bijeenkomsten. Daarnaast werd bij de zelfevaluatie een aanvullende digitale uitvraag gedaan onder onze externe partners over de toekomstige maatschappelijke thema's waar aanknopingspunten zitten voor samenwerking. De uitkomsten van de zelfevaluatie zijn weergegeven in een rapportage, die op 21 juni vastgesteld is door het algemeen bestuur.

Na de zomer werden de uitkomsten van de zelfevaluatie, vertaald naar een nieuw organisatieplan. De inhoudelijke keuzes maakten het mogelijk om het managementteam te verkleinen van negen naar drie personen. Ook werd gekozen voor het loslaten van de geografische clusterindeling en de introductie van meer project- en programmatisch werken. Om ervoor te zorgen dat de gemeenten, na opheffing van de functie van clustercommandant, toch een herkenbaar, bereikbaar en volwaardige gesprekspartner hebben, zijn de nieuwe MT-leden gekoppeld aan een burgemeester. Als contactpersoon op ambtelijk niveau gaan accounthouders fungeren, die rol krijgt inmiddels vorm en inhoud. Binnen de organisatie is het middenkader, door deze wijziging, een belangrijke laag voor het functioneren van de organisatie.

Tenslotte vond in 2017 de visitatie plaats. De visitatie had drie thema's waarop het presterend vermogen van de regio is getoetst: maatschappelijke opdracht, leiderschap en verandervermogen en samenwerking. De visitatie bleek een bevestiging van de uitkomsten van de zelfevaluatie op te leveren. Zo bleek dat de verhoudingen in onze regio goed zijn, er een groot basisvertrouwen in de veiligheidsregio is, er sprake is van een gunfactor voor de regierol van de veiligheidsregio en Bevolkingszorg een sprong voorwaarts gemaakt heeft. Daarnaast viel het de visitatiecommissie op dat er een warme en collegiale cultuur heerst. Aanbevelingen zijn er op het gebied van de zichtbaarheid van resultaten en producten, het betrekken van de gemeenten aan de voorkant van processen, de toerusting van het middenmanagement, het benutten van de gunfactor in het netwerk en evenwicht tussen brandweer en de overige onderdelen van de organisatie. Toon proactief lef, was een van de aanbevelingen. De overall conclusie is dat de veiligheidsregio klaar is voor de volgende stap. En die volgende stap gaan wij uitwerken in het nieuwe beleidsplan 2020 -2023. De uitkomsten uit de zelfevaluatie en de visitatie vormen de opmaat naar dit nieuwe beleidsplan.

Zelfredzaamheid en brandveilig leven

Zoals het beleidsplan aangeeft blijven we de zelf- en samenredzaamheid van onze inwoners, bedrijven en instellingen stimuleren. Op die manier weten zij wat ze zelf kunnen doen voor, tijdens en na een brand, ramp of crisis. Diverse publieksacties zijn in dit kader uitgevoerd. In de programma's wordt hierop terug gekomen.

Bestrijden incidenten: branden, rampen en crisis

In 2017 is Brandweer IJsselland ruim achtduizend maal gealarmeerd. Naast alarmeringen voor brand betrof het onder andere alarmeringen voor incidenten op de weg, op het water en het spoor en incidenten met gevaarlijke stoffen, met dieren en stormschade.

Er waren vijftien zogenaamde GRIP-incidenten. Er waren zeer grote branden in onder andere Hardenberg, Deventer, Zwolle, Kampen en Genemuiden.

Zie ook hoofdstuk 5 'feiten en cijfers 2017'.

Landelijke Meldkamer Organisatie en Meldkamer Oost-Nederland

Het landelijke project dat moet leiden tot vorming van één Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO) ging in 2014 van start en loopt door tot circa 2020. Samen met de andere veiligheidsregio's in Oost-5 leverden wij daaraan in 2017 onze bijdrage.

Deel A Jaarverslag

2 Programmaverantwoording

2.1 Inleiding

De inrichting van dit jaarverslag dient, conform de financiële verordening van Veiligheidsregio IJsselland, aan te sluiten op de indelingssystematiek van de programmabegroting. De programmabegroting (en dus ook dit jaarverslag) is verdeeld in de volgende programma's:

- Strategie & Beleid
- Brandweer
- Crisisbeheersing
- GHOR
- Bevolkingszorg
- Meldkamer

De rapportage dient onder andere in te gaan op afwijkingen in de geleverde prestaties. Er is voor gekozen om dezelfde opzet te hanteren als voor de eerste en tweede bestuursrapportage 2017, zodat de documenten vergelijkbaar zijn.

In de begroting 2017 staan per programma de te behalen resultaten (wat willen we bereiken?) en de daaraan verbonden actiepunten (wat doen we daarvoor?). Deze resultaten en actiepunten zijn in de paragrafen hieronder overgenomen. Aan de tabel is een kolom met de realisatie toegevoegd en een kolom waar, zo nodig, een toelichting staat. De realisatie is door middel van smileys weergegeven. Een groene smiley geeft aan dat de prestatie behaald is, een oranje smiley geeft aan dat de prestatie deels behaald is en een rode smiley geeft aan dat de prestatie niet gehaald is.

Onder de tabel wordt antwoord gegeven op de vraag '*wat heeft het gekost?*' en wordt waar nodig een toelichting gegeven op de afwijking.

2.2 Programma Strategie & Beleid

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
1.	Versterking democratische legitimatie.	• Afspraken met gemeenten over de vroegtijdige betrokkenheid bij beleidsontwikkeling. • Invulling raadsbijeenkomsten op basis van behoeften gemeenteraden.		In 2017 zijn met het AB afspraken gemaakt over de betrokkenheid van gemeenteraden bij de beleidsontwikkeling. Na de gemeenteraad-verkiezingen in maart 2018 starten we met een inwerkprogramma in samenwerking met GGD, Omgevingsdienst en Jeugdzorg. Van daaruit nodigen we raadsleden uit om actief na te denken over relevante veiligheidsthema's die de komende 4 jaar op de agenda moeten komen.
2.	Uitkomsten visitatie Veiligheidsregio IJsselland.	• Zelf-evaluatie in voorbereiding op landelijke visitatie		De zelfevaluatie is in het AB van 21 juni 2017 vastgesteld. De visitatie heeft plaatsgevonden op 29 en 30 november 2017. Rapportage is

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
				gereed in maart 2018

Wat heeft het gekost?

Programma Strategie & Beleid

N = Nadeel, V = Voordeel

Omschrijving	Primitieve begroting 2017	Begroting na wijziging 2017	Realisatie 2017	Verschil t.o.v. begroting na wijziging	N/V
Bestuur	19.902	19.902	12.459	-7.443	V
Totaal lasten	**19.902**	**19.902**	**12.459**	**-7.443**	**V**
Bestuur	-20.150	-20.150	-20.000	150	N
Totaal baten	**-20.150**	**-20.150**	**-20.000**	**150**	**N**
Totaal saldo baten en lasten	**-248**	**-248**	**-7.541**	**-7.293**	**V**
bij: onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	
af: stortingen in reserves	0	0	0	0	
Resultaat	**-248**	**-248**	**-7.541**	**-7.293**	**V**

Per saldo sluit het programma Strategie & Beleid met een positief saldo van € 7.000, dit positieve resultaat wordt veroorzaakt door:

N = Nadeel, V = Voordeel

Afwijking	Bedrag	N/V
Binnen de totaal beschikbare budgetten van het bestuur is in 2017 sprake van een onderuitputting, o.a. doordat de vergaderkosten voor de veiligheidsregio lager uitvielen.	€ -7.000	V
Totaal resultaat programma Strategie & Beleid (voordeel)	**€ -7.000**	**V**

2.3 Programma Brandweer

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
1.	We beperken en voorkomen brand en ongevallen bij brand bij burgers, bedrijven en instellingen. We zorgen ervoor dat de zelfredzaamheid van burgers en bedrijven wordt vergroot.	We geven invulling aan de rol van bevoegd gezag ten aanzien van BRZO-bedrijven en vervullen de wettelijke taak van adviseur externe veiligheid; We maken per aangesloten gemeente heldere afspraken over de te leveren inspanning op het gebied van advisering en toezicht en komen deze na; We geven invulling aan het kennispunt brandveiligheid binnen de RUD;	 	

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
		We maken, samen met de posten in de clusters, burgers, bedrijven en instellingen bewust van veilige en onveilige situaties (brandveilig leven).		Door diverse projecten, zoals de geboortepakketjes in de brandpreventieweek, voorlichting op scholen en adviezen in de Deventer binnenstad, hebben we een bijdrage geleverd aan het vergroten van het brandveiligheidsbewustzijn.
2.	Alle repressieve brandweermedewerkers zijn opgeleid, conform het Besluit veiligheidsregio's.	We stellen het Meerjaren opleidingsplan bij, onder andere op basis van de vanuit repressie gewenste behoefte.		
3.	Alle repressieve brandweermedewerkers oefenen volgens de Leidraad Oefenen en zijn hiermee maximaal toegerust op hun taak.	We maken voor iedere functie een oefenprofiel. Op basis daarvan wordt het oefenprogramma gemaakt. Dit programma is afgestemd met multidisciplinaire partners. Het oefenprogramma wordt jaarlijks geactualiseerd.		De doorontwikkeling is gemaakt in 'Anders Oefenen. In 2018 vindt de implementatie plaats.

4.	De brandweer voldoet aan de opkomsttijden uit het Dekkingsplan.	Verlenen van de basisbrandweerzorg binnen de vastgestelde normen in het dekkingsplan. In het dekkingsplan zijn de risicolocaties vermeld, inclusief de voorgenomen risico-reducerende maatregelen zoals voorlichtingsacties. Die gaan we samen met de lokale ploegen uitvoeren. Jaarlijks rapporteren we over de opkomsttijden afgezet tegen het bestuurlijk vastgestelde dekkingsplan. Het proces Repressie gaat een klanttevredenheidsonderzoek bij burgers doen.	 	In 2017 is in 87% van de incidenten voldaan aan de opkomsttijden zoals vastgesteld in het dekkingsplan. Over de behaalde prestaties wordt separaat gerapporteerd. In het najaar zijn tien wijken geïnformeerd (5500 adressen) en bewonersbijeenkomsten georganiseerd in samenwerking met de posten. We hebben een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd bij 38 burgers die zijn getroffen door een woningbrand. Hieruit blijkt dat men (zeer) positief is over het optreden van de brandweer.
5.	De brandweer draagt zorg voor het uitvoeren van specialistische taken zoals optreden bij waterongevallen, verkeersongevallen, natuurbranden en ongevallen met gevaarlijke stoffen.	We hebben operationeel eenheden waterongevallenbestrijding (waaronder duikers), eenheden t.b.v. ongevallenbestrijding gevaarlijke stoffen (waaronder gaspakdragers) en eenheden t.b.v. technische hulpverlening en natuurbrandenbestrijding.		
6.	We realiseren maatwerk in de uitruk/ inzet. We rukken vraaggestuurd uit (niet te veel, niet te weinig personeel en materieel aanwezig bij een incident).	Daar waar we nu al uitrukken met vier mensen op een brandweervoertuig (Giethoorn, Oldemarkt en Zwolle) brengen we deze werkwijze in lijn met de visie Uitruk op Maat.		De toetsing aan de Risico-inventarisatie en -evaluatie moet nog plaatsvinden.
7.	Het aantal nodeloze meldingen	We dringen het aantal nodeloze		De reductie in 2017 was ruim 9%

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
	vermindert over een periode van drie jaar (2017 – 2020) jaarlijks met 10%.	meldingen structureel terug door het verificatieproces op automatische meldingen te bevorderen en de notoire veroorzakers van nodeloze alarmeringen te bezoeken en met hen afspraken te maken over de oorzaken en oplossingen van nodeloze meldingen.		(1415 nodeloze meldingen in 2016 en 1281 in 2017). Om ook komende jaren tot een reductie te komen, is besloten om in 2018 regiobreed verificatie van OMS (Openbaar Meld Systeem) brandmeldingen en alarmeringen toe te gaan passen en de rechtstreekse doormelding bij panden met industriefunctie af te sluiten[1].
8.	We zorgen ervoor dat relevante informatie uit vergunningen en het toezicht beschikbaar is t.b.v. een effectieve incidentbestrijding.	Wij maken afspraken met repressie over informatie-uitwisseling naar aanleiding van vergunningverlening en toezicht.		
9.	We hebben aandacht voor de gezondheidsrisico's voor brandweerhulpverleners bij specifieke locaties en	We maken inzichtelijk waar specifieke risico's voor hulpverleners aanwezig zijn en voorzien deze van een advies over de brandbestrijdingstactiek.		

[1] Nodeloze brandmeldingen kunnen worden veroorzaakt door automatische brandmelders of handbrandmelders. Het uitgangspunt van de brandweer was tot nu toe dat brandmeldingen veroorzaakt door handbrandmelders daadwerkelijk brand betroffen. Daarom werd hier geen verificatie toegepast. In praktijk blijken meldingen veroorzaakt via een handbrandmelder echter ook meestal 'loos' te zijn en veroorzaakt te worden door storingen en baldadigheid. De meeste brandmeldinstallaties in onze regio kunnen geen onderscheid maken in het type melder dat de brandmelding veroorzaakt. Om te voorkomen dat er onbedoeld een handbrandmelding werd vertraagd, was tot nu toe het uitgangspunt dat verificatie toepassen bij installaties met (deels) handbrandmelders niet was toegestaan. Uit onderzoek is nu gebleken dat het wettelijk toegestaan is om handbrandmeldingen ook eerst te verifiëren. De meldkamer heeft namelijk de taak om meldingen te beoordelen.
Verder zijn er in het verleden nog enkele panden met een industriefunctie aangesloten gebleven op het OMS. Deze installaties veroorzaken relatief veel loze meldingen. Omdat gebouwen met een industriefunctie wettelijk niet verplicht zijn om aangesloten te zijn op het OMS, is besloten om ook bij de laatste panden van die categorie, de rechtstreekse doormelding af te sluiten.

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
	omstandigheden.	We implementeren een nieuw ontsmettingsprotocol voor eigen personeel op basis van landelijke informatie over de noodzaak van schoner werken ter voorkoming van beroepsziekten (kanker). We oefenen de repressieve medewerkers structureel op het gebied van agressie en arbeidshygiëne.	 	
10.	We leren van evaluaties van incidenten en oefeningen door de inzet van een actief leeragentschap.	We nemen 'lessons learned' uit evaluaties in het oefenprogramma op. De uitkomsten van evaluaties zijn standaard onderdeel van het oefenprogramma en zijn mede bepalend voor de inhoudelijke invulling van oefeningen.		Uitkomsten van evaluaties zijn verwerkt in het oefenschema voor alle posten. We gebruiken sinds medio 2017 tevens data en gegevens uit brandonderzoek om nog beter te kunnen leren van incidenten.
11.	We zorgen ervoor dat het materieel en materiaal voor de operationele processen veilig, betrouwbaar, geschikt en beschikbaar is.	We verwerven nieuw materieel/materiaal op basis van ontwikkelingen in en uitkomsten van het repressief dekkingsplan. We onderhouden en beheren het materieel/ materiaal, conform het materieelplan.	 	Meerdere projecten zijn op deze wijze opgepakt. Bijv. bluswaterplan en vervanging tankautospuiten. Het plan voor onderhoud en beheer van het materieel is in ontwikkeling en is 1e kwartaal 2018 gereed.

Wat heeft het gekost?

Programma Brandweer

N = Nadeel, V = Voordeel

Omschrijving	Primitieve begroting 2017	Begroting na wijziging 2017	Realisatie 2017	Verschil t.o.v. begroting na wijziging	N/V
Processen en clusters	35.207.094	36.767.758	36.984.510	216.752	N
Totaal lasten	**35.207.094**	**36.767.758**	**36.984.510**	**216.752**	**N**
Processen en clusters	-207.785	-565.673	-1.098.961	-533.288	V
Totaal baten	**-207.785**	**-565.673**	**-1.098.961**	**-533.288**	**V**
Totaal saldo baten en lasten	**34.999.309**	**36.202.085**	**35.885.549**	**-316.536**	**V**
bij: onttrekkingen aan reserves	0	-1.324.205	-1.279.673	44.532	N
af: stortingen in reserves	545.846	645.846	645.846	0	
Resultaat	**35.545.155**	**35.523.726**	**35.251.722**	**-272.004**	**V**

Per saldo sluit het programma Brandweer met een positief saldo van € 272.000, dit positieve resultaat wordt veroorzaakt door:

N = Nadeel, V = Voordeel

Afwijking	Bedrag	N/V
Per saldo hogere kosten bij het proces Beheer & Techniek (B&T). De analyse wordt in het totaal van de beschikbare budgetten bekeken. Er is een totale overschrijding van € 51.000. De belangrijkste oorzaken zijn: - Brandstof (€ 11.000); door toename van vervoerbewegingen binnen de regio is er sprake van een hoger brandstof verbruik. Daarnaast wordt er meer geoefend (oa. rijtrainingen), waarvoor meer eigen voertuigen worden in gezet. - Opleidingen (€ 20.000); hogere kosten door noodzakelijke opleiding groot rijbewijs voor B&T medewerkers. - Overschrijding door verkoop verlof (€ 20.000): binnen het team B&T hebben enkele medewerkers een groot deel van hun openstaande verlofuren verkocht.	€ 51.000	N
Lagere kosten bij het proces Risicobeheersing doordat de deelname VTH applicatie OD IJsseland pas start in 2018	€ -27.000	V
Per saldo eenmalig lagere kosten bij het proces vakbekwaamheid. Veroorzaakt door uitstel van duikopleidingen, gaspakkenopleiding (in afwachting van nieuwe visie incidentbestrijding gevaarlijke stoffen) en bijscholing chauffeurs (in afwachting van landelijke nieuwe opleiding). Het bestuur wordt bij bestemming van het jaarrekeningresultaat voorgesteld deze middelen eenmalig over te hevelen naar 2018, omdat deze opleidingen in 2018 toch gevolgd moeten worden en waarmee dus ook de kosten worden gemaakt.	€ -172.000	V
Lagere kosten binnen de verschillende clusters grotendeels veroorzaakt door een lagere uitkering vrijwilligersvergoedingen. Bij de 1e bestuursrapportage 2017 is er 265.000 euro budget toegevoegd o.b.v. de uitgaven uit 2016. Deze inschatting blijkt te optimistisch door uiteindelijk minder oefenkosten (geen realistisch oefenen in de laatste 4mnd 2017) en minder kazerneringskosten (daling ziekteverzuim beroeps of vervanging door tijdelijke inhuur beroeps). Het management heeft in 2017 een extern onderzoek laten doen op de vrijwilligersvergoeding en gaat aan de slag met de aanbevelingen om o.a. meer grip te krijgen op deze uitgaven.	€ -165.000	V

Afwijking	Bedrag	N/V
Wetgeving op het gebied van gegevensbescherming vraagt om extra beveiliging bij het inloggen op ons ICT-netwerk. Dit vraagt meer voorbereiding dan verwacht waardoor de uitvoering niet in 2017 is afgerond. Verder binnen repressie enkele extra ICT kosten gehad (o.a. een koppeling met briefing app).	€ -19.000	V
Lagere kosten van de eenmalige projecten. Het algemeen bestuur heeft in 2017 in totaal een projectbudget van € 1.124.000 beschikbaar gesteld voor diverse projecten, hiervan is in 2017 € 1.079.000 besteed. In totaal is er dus € 45.000 minder uitgegeven ten laste van de diverse projectbudgetten.	€ -45.000	V
Hogere doorbelasting indirecte kosten aan het programma brandweer. Zie toelichting kostenplaatsen voor de verklaring.	€ 60.000	N
Lagere onttrekking bestemmingsreserve ontwikkelingen VRIJ. Tegenover het voordeel van de lagere projectbesteding staat een lagere onttrekking uit de bestemmingsreserve ontwikkelingen VRIJ. Zie voordeel eenmalige projecten.	€ 45.000	N
Totaal resultaat programma Brandweer (voordeel)	**€ -272.000**	**V**

2.4 Programma Crisisbeheersing

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
1.	Wij zorgen, in samenwerking met de hulpdiensten en crisispartners, voor een betrouwbare, op zijn taak toegeruste crisisorganisatie. Hiertoe	We werven en selecteren nieuwe functionarissen volgens de PROF. We voeren een 18-maandelijks programma		De functiegroepen zijn op sterkte. Een operationeel leider en een informatiemanager

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
	zijn de crisisfunctionarissen: • competent; • opgeleid, getraind en geoefend, conform het risicoprofiel; • treden zij Informatiegestuurd op; • en werken in crisisruimten die voldoen aan de eisen.	multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen uit dat gericht is op ons risicoprofiel en een uitwerking is van het oefenbeleidsplan. We bevorderen het informatiegestuurd optreden tijdens de activiteiten van het moto-programma. We evalueren inzetten en oefeningen op basis van het evaluatiebeleid. We beheren crisisruimten zodanig dat zij 24/7 operationeel beschikbaar zijn voor de crisisteams.		CoPI moeten nog examen doen. De oefeningen zijn uitgevoerd. Het risicotype hoog water/ overstroming is nadrukkelijk beoefend tijdens Deining en Doorbraak. GRIP-incidenten zijn geëvalueerd. Sinds december 2017 maken we een bestuurlijke factsheet met de opbrengst uit incidentevaluaties.
2.	Wij leveren een bijdrage aan het risicogericht werken in onze regio, door te participeren in samenwerkingsverbanden rondom de geprioriteerde risico's. Doel van een samenwerkingsverband is om te werken aan een gezamenlijke aanpak die bijdraagt aan het voorkomen, beperken en bestrijden van het specifieke risico.	We nemen deel aan de volgende samenwerkingsverbanden: 1. Overstromingen/hoogwater (regionaal programma IJssel-Vecht delta) 2. Uitval nutsvoorziening (landelijk project continuïteit van de samenleving) 3. Evenementenveiligheid (regionaal netwerk LiveEvents) 4. Nucleaire veiligheid en stralingsbescherming (samenwerking met		

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
		defensie en VR Twente) • We voeren de samenwerkingsafspraken met onze convenantpartners uit, zoals deze zijn vastgelegd in de afsprakenlijsten.		
3.	Wij dragen bij aan het risicobewustzijn en de zelfredzaamheid van burgers en bedrijven door: • het thema zelfredzaamheid een plek te geven in de operationele voorbereiding; • crisisfunctionarissen aan te leren hoe om te gaan met de inzet van burgers en bedrijven tijdens crises; • bij incidentevaluaties de inzet van burgers en bedrijven in beeld te brengen.	• We bieden nieuwe functionarissen een instructie aan hoe om te gaan met zelfredzaamheid en burgerinzet. • We bieden voor alle bestaande functionarissen een opfrisinstructie aan. • We zetten een methode in om in de operationele voorbereiding rekening te houden met (zelf)redzame burgers en burgerhulp.		De eerste twee acties zijn alleen aangeboden aan functionarissen bevolkingszorg (zie dat programma). Zij hebben tijdens een inzet contact met burgers. Er is dus gekozen voor een doelgroepgerichte aanpak. In alle planvorming wordt rekening gehouden met verminderd zelfredzamen. Wel hebben we bijgedragen aan het risicobewustzijn en de zelfredzaamheid van bedrijven door in onze netwerken te adviseren over risico's en handelingsperspectieven.

Wat heeft het gekost?

Programma crisisbeheersing

N = Nadeel, V = Voordeel

Omschrijving	Primitieve begroting 2017	Begroting na wijziging 2017	Realisatie 2017	Verschil t.o.v. begroting na wijziging	N/V
Veiligheidsbureau	1.123.022	1.137.274	1.115.902	-21.372	V
Totaal lasten	**1.123.022**	**1.137.274**	**1.115.902**	**-21.372**	**V**
Veiligheidsbureau	-17.898	-20.000	-41.120	-21.120	V
Totaal baten	**-17.898**	**-20.000**	**-41.120**	**-21.120**	**V**
Totaal saldo baten en lasten	**1.105.124**	**1.117.274**	**1.074.782**	**-42.492**	**V**
bij: onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	
af: stortingen in reserves	0	0	0	0	
Resultaat	**1.105.124**	**1.117.274**	**1.074.782**	**-42.492**	**V**

Per saldo sluit het programma Crisisbeheersing met een positief saldo van € 42.000, dit positieve resultaat wordt veroorzaakt door:

N = Nadeel, V = Voordeel

Afwijking	Bedrag	N/V
Er zijn minder personeelskosten gemaakt door latere invulling van enkele vacatures.	€ -21.000	V
Hogere inkomsten door urenvergoeding van o.a. IN PREP en Ijsselvecht Delta	€ -21.000	V
Totaal resultaat programma Crisisbeheersing (voordeel)	**€ -42.000**	**V**

Toelichting IN-PREP subsidie

Het Veiligheidsbestuur stemde op 21 juni 2017 in met deelname van Veiligheidsregio IJsselland aan het Europese samenwerkingstraject IN-PREP. Aan dit project nemen 25 partners, in publiek-private samenwerking, deel. De deelnemers komen uit meerdere Europese landen. Het project is op 1 september 2017 van start gegaan. Met het project wordt een informatiesysteem ontwikkeld, waarmee bij (verwachte) grote, internationale rampen en crisis een gedeeld beeld van de benodigde responscapaciteit kan worden opgebouwd. Responscapaciteit is de capaciteit die nodig is/ lijkt om een (verwachte) ramp/ crisis te bestrijden. Het project loopt tot en met 31 augustus 2020.

Veiligheidsregio IJsselland heeft de rol van eindgebruiker in dit project. Dit houdt in dat er feedback wordt gegeven op de ontwikkelde tools. Verder kan van Veiligheidsregio IJsselland worden gevraagd om voor bepaalde activiteiten middelen beschikbaar stellen zoals: één of meer brandweerposten, realistische opleidingsfaciliteiten, faciliteiten van onze bevel- en controlezalen, materialen, voertuigen of scripts uit oefeningen. Tot slot brengt Veiligheidsregio IJsselland de kennis rondom het *realtime* informatie delen in ad-hoc crisisteams (het netcentrisch werken) in.

Voor de looptijd van het project van 1 september 2017 t/m 31 augustus 2020 is een Europese subsidie toegezegd gekregen van 355.437,50 euro. Hiermee zal het project budgettair neutraal verlopen. Dit traject gaat niet ten koste van onze reguliere werkzaamheden en we gaan dus waar nodig mensen inhuren. Voor het jaar 2017 is een voorschotbedrag van 103.770 euro ontvangen en 7.128 euro aan kosten gemaakt. De uitgaven en inkomsten zijn in een apart krediet binnen het programma Crisisbeheersing geadministreerd en gemonitord.

2.5 Programma GHOR

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
1.	Goede GHOR De organisatie voor de (operationele) GHOR voldoet aan één normenset. Deze in 2015 geactualiseerde set geldt als toetsingsinstrument voor de corebusiness van de GHOR: een goede professionele geneeskundige hulpverlening bij ongevallen, rampen en crises.	We meten de prestaties en rapporteren hierover in managementrapportages. De voorbereiding op het gebied van de continuïteit van zorg bij de care-instellingen vraagt extra aandacht. Het landelijk rapport Aristoteles benoemt één indicator waarover aan het bestuur moet worden gerapporteerd: 100% van de GHOR-functionarissen is opgeleid, getraind en geoefend overeenkomstig de gestelde eisen in het Jaarplan GHOR-OTO.		
2.	Kwaliteit, maar niet meer via HKZ. Kwaliteit blijft een belangrijk onderwerp. Het constante HKZ-certificeringstraject kost echter meer tijd dan dat het relevante verbeter-onderwerpen oplevert. Dit HKZ-traject wordt afgebouwd.	We bouwen de overeenkomsten rond HKZ-certificering conform contract af.		
3.	Efficiëntere bovenregionale samenwerking. Er is sprake van aantoonbare bovenregionale samenwerking op het gebied van de operationele (warme) en GHOR-bureau (koude) organisatie.	Dit in het kader van de unité de doctrine (Veiligheidsberaad, 2013), de LMO-ontwikkelingen en de efficiencynoodzaak. In verband met de hiervoor genoemde unité de doctrine hebben we extra aandacht voor afwijkingen in de doorontwikkeling van de crisisorganisatie in de buurregio's Twente en		Met GHOR VNOG hebben we medio 2017 een lijst met doelen op het gebied van samenwerking opgesteld. Een aantal van deze doelen is in 2017 ook gehaald, zoals gezamenlijk materiaal en werkafspraken m.b.t.

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
		Drenthe. We rapporteren met een heldere opsomming van de concrete ontwikkelingen.		evenementenadvisering, harmoniseren inzetcriteria voor het Hoofd Informatie Geneeskundig Zorg en gezamenlijke activiteiten op het gebied van opleiden, trainen en oefenen. Andere doelen zijn nog niet gehaald, met name rond het toewerken naar één ACGZ-piketpoule voor twee regio's.
4.	Zelfredzamere burgers. Tot en met 2016 hebben er jaarlijks minimaal 1000 inwoners (extra) van de regio door toedoen van het GHOR-bureau een training gevolgd op het gebied van eerste hulp. In 2016 wordt een onderzoek gestart naar de effectiviteit van de daarbij gebruikte middelen, in 2017 zal het bestuur op basis daarvan zo nodig aanpassingsvoorstellen ontvangen. In 2017 wordt er meer aandacht vanuit de GHOR besteed aan minder zelfredzamen.	In 2016 vindt onderzoek plaats naar de effectiviteit van de ingezette middelen, in 2017 doen we zo nodig aanpassingsvoorstellen aan het bestuur. In 2017 is er een plan van aanpak gereed om minder zelfredzamen meer zelfredzaam te maken op het gebied van de GHOR.		Begin 2017 hebben we de coördinerende en uitvoerende taken op het gebied van workshops/cursussen eerste hulp overgedragen aan het Rode Kruis. Het Rode Kruis heeft in 2017 750 mensen extra opgeleid. De landelijke opleiding levensreddende handelingen bij grootschalige incidenten is begin 2017 ontwikkeld. In 2017 hebben 700 mensen in onze regio deelgenomen aan deze workshop in de gemeenten Hardenberg, Kampen, Raalte, Steenwijkerland en Zwolle. In 2018 bieden we de workshop in alle elf gemeenten aan. N.a.v. de gesprekken met de elf

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
				gemeenten hebben we meer inzicht gekregen in de diverse organisaties die betrokken zijn bij thuiswonende, verminderd zelfredzamen. Met deze organisaties hebben we in het najaar nagedacht over de risico's die thuiswonende, verminderd zelfredzamen lopen bij branden, rampen en crises.

Wat heeft het gekost?

Programma GHOR

N = Nadeel, V = Voordeel

Omschrijving	Primitieve begroting 2017	Begroting na wijziging 2017	Realisatie 2017	Verschil t.o.v. begroting na wijziging	N/V
GHOR	1.469.415	1.375.828	1.377.835	2.007	N
Totaal lasten	**1.469.415**	**1.375.828**	**1.377.835**	**2.007**	**N**
GHOR	0	-38.000	-40.962	-2.962	V
Totaal baten	**0**	**-38.000**	**-40.962**	**-2.962**	**V**
Totaal saldo baten en lasten	**1.469.415**	**1.337.828**	**1.336.873**	**-955**	**V**
bij: onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	
af: stortingen in reserves	0	0	0	0	
Resultaat	**1.469.415**	**1.337.828**	**1.336.873**	**-955**	**V**

Per saldo sluit het programma GHOR met een positief saldo van € 1.000, dit positieve resultaat wordt veroorzaakt door:

N = Nadeel, V = Voordeel

Afwijking	Bedrag	N/V
Diverse kleine voordelen.	€ -1.000	V
Totaal resultaat programma GHOR (voordeel)	**€ -1.000**	**V**

2.6 Programma Bevolkingszorg

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
1.	Het team Bevolkingszorg staat voor het voorkomen van, het voorbereiden op en het bestrijden van rampen en crises en de gevolgen daarvan voor mens, dier en milieu. Daarbij richt Bevolkingszorg zich op acht processen (zie 'ontwikkelingen').	Crisisfunctionarissen halen normtijden van 100%. Crisisfunctionarissen worden voorzien van de middelen, die nodig zijn voor het goed uitvoeren van hun functies. Alle relevante documenten en informatie is actueel en digitaal toegankelijk.		Het team bevolkingszorg heeft een goede start gemaakt, waarbij de opkomst van functionarissen sterk verbeterd is ten opzichte van het verleden. Dit betekent echter niet dat opkomsttijden 100% behaald worden. Bij grote brand bij de Arcadiaflat, hebben we geconstateerd dat de opkomst van teamleiders in het proces crisiscommunicatie (vrije instroom) onvoldoende was. Dit heeft overigens geen nadelig effect gehad voor de bestrijding van het incident.
2.	Het team Bevolkingszorg is een betrouwbaar, op zijn taak toegerust team. Hiertoe bevorderen we dat de functionarissen van het team Bevolkingszorg: – competent zijn; – opgeleid, getraind en geoefend zijn;	Functionarissen bevolkingszorg zijn opgeleid en geoefend volgens het monodisciplinair meerjarenplan opleiden, trainen en oefenen (OTO-plan). Deelname is minstens 90%. Functionarissen bevolkingszorg zijn, waar daartoe aangewezen, opgeleid en geoefend volgens het multidisciplinair meerjaren OTO- plan.		Het team heeft alle basisopleidingen gevolgd. Verdere aanscherping qua opleidingen en vervolgoefeningen zijn nodig om ervoor te zorgen dat alle leden van het regionale team boven de materie komen te staan, op die momenten dat de

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
	– informatiegestuurd optreden; – gefaciliteerd worden in de uitvoering van hun taken.	Sleutelfunctionarissen worden getraind in het automatiseringssysteem LCMS. Nieuwe medewerkers worden binnen drie maanden opgeleid. Er worden oefeningen georganiseerd met relevante partners (25% van de oefeningen).		stress verhoogd is. Er is specifieke aandacht voor functionarissen met een rol in een multi-team nodig om de BZ-functionarissen goed te laten functioneren in het complete stelsel van crisisbeheersing. Tot slot is het vooral belangrijk dat het team in de huidige samenstelling nog meer ervaring opdoet zodat zij optimaal gaat functioneren.
3.	Het team Bevolkingszorg draagt bij aan het redzaam en zelfredzaam zijn van de inwoners van IJsselland.	De functionarissen bevolkingszorg worden getraind op het gebruik maken van de redzaamheid en zelfredzaamheid van burgers. Bevolkingszorg doet actief mee met lokale en regionale initiatieven waarbij de inwoners worden gestimuleerd om redzaam en zelfredzaam te zijn.		Het handboek bevolkingszorg is conform Bruinooge geschreven en daarmee in lijn met de gedachte van zelfredzaamheid en verminderd zelfredzame burgers. Teamleiders Opvang hebben in het najaar een aanvullende module op het gebied van zelfredzaamheid gekregen omdat contact met de zelfredzame en verminderd zelfredzame burgers het grootst is bij opvang en verzorging. Daarnaast is een nieuw convenant afgesloten met het

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
				Rode Kruis dat beter aan sluit bij de hedendaagse kijk op een maatschappij met veel zelfredzame burgers. Het convenant is met ingang van 1 januari 2018 van kracht. Formele ondertekening vindt plaats in het voorjaar 2018.

Wat heeft het gekost?

Programma Bevolkingszorg

N = Nadeel, V = Voordeel

Omschrijving	Primitieve begroting 2017	Begroting na wijziging 2017	Realisatie 2017	Verschil t.o.v. begroting na wijziging	N/V
Bevolkingszorg	136.533	311.472	259.959	-51.513	V
Totaal lasten	**136.533**	**311.472**	**259.959**	**-51.513**	**V**
Bevolkingszorg	0	-139.596	-139.596	0	
Totaal baten	**0**	**-139.596**	**-139.596**	**0**	
Totaal saldo baten en lasten	**136.533**	**171.876**	**120.363**	**-51.513**	**V**
bij: onttrekkingen aan reserves	0	-35.908	0	35.908	N
af: stortingen in reserves	0	0	0	0	
Resultaat	**136.533**	**135.968**	**120.363**	**-15.605**	**V**

Per saldo sluit het programma Bevolkingszorg met een positief saldo van € 16.000, dit positieve resultaat wordt veroorzaakt door:

N = Nadeel, V = Voordeel

Afwijking	Bedrag	N/V
De afschrijving van de piketvoertuigen bevolkingszorg start vanaf het jaar 2018	€ -16.000	V
Lagere kosten van het eenmalige project. Het algemeen bestuur heeft in 2017 het restant projectbudget van € 36.000 opnieuw beschikbaar gesteld voor doorontwikkeling bevolkingszorg. Dit krediet is in 2017 niet nodig geweest.	€ -36.000	V
Lagere onttrekking bestemmingsreserve ontwikkelingen VRIJ. Tegenover het voordeel van de lagere projectbesteding staat een lagere onttrekking uit de bestemmingsreserve ontwikkelingen VRIJ.	€ 36.000	N
Totaal resultaat programma Bevolkingszorg (voordeel)	**€ -16.000**	**V**

2.7 Programma Meldkamer

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie	Opmerkingen
1.	Meldkamer Oost Nederland	Projectdesign en start uitwerking krijgt aanvang in 2017.		Het samenvoegingsplan LMO Oost is bestuurlijk vastgesteld. In 2018 en verder wordt projectmatig dit plan verder uitgewerkt.
2.	Alarmeren van die eenheden die het snelst ter plekke kunnen zijn.	Brandweer werkt aan een dynamisch dekkingsplan waar de inzet en kwaliteit van de meldkamers een integraal onderdeel van uitmaken.		

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
		Multidisciplinair is de opschaling en de rolneming van de calamiteitencoördinator (caco) een belangrijk aandachtspunt.		
3.	Terugdringen van het aantal nodeloze meldingen.	Bij een automatische alarmering wordt bij daarvoor van te voren bepaalde abonnees eerst de melding geverifieerd door middel van contrabellen. Daarnaast wordt een aantal nevenwerkzaamheden voor het Openbaar brandmeldsysteem uitgevoerd door centralisten. Dit bestaat onder meer uit het acteren op storingen en het behandelen van verzoeken tot testen van een installatie.		De beschreven procesmatige verbetering is bij de meldkamer inmiddels ingevoerd. De meldkamer is daarmee in staat om invulling te geven aan de extra impuls die de regio in 2018 wil geven aan het terugdringen van nodeloze meldingen.
4.	De leidinggevende brandweerfunctionaris alarmeren die het snelst ter plekke kan zijn.	In 2017 wordt gestart met het dynamisch alarmeren van piketfunctionarissen.		Qua innovatie is dynamisch alarmeren een mooie ontwikkeling. De voordelen zijn echter beperkt en daarom krijgt het vooralsnog geen vervolg.

Wat heeft het gekost?

Programma Meldkamer

N = Nadeel, V = Voordeel

Omschrijving	Primitieve begroting 2017	Begroting na wijziging 2017	Realisatie 2017	Verschil t.o.v. begroting na wijziging	N/V
Meldkamer	1.160.443	1.198.901	1.228.689	29.788	N
Totaal lasten	**1.160.443**	**1.198.901**	**1.228.689**	**29.788**	**N**
Meldkamer	-148.606	-238.106	-243.884	-5.778	V
Totaal baten	**-148.606**	**-238.106**	**-243.884**	**-5.778**	**V**
Totaal saldo baten en lasten	**1.011.837**	**960.795**	**984.805**	**24.010**	**N**
bij: onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	
af: stortingen in reserves	0	0	0	0	
Resultaat	**1.011.837**	**960.795**	**984.805**	**24.010**	**N**

Per saldo sluit het programma Meldkamer met een negatief saldo van € 24.000, dit negatieve resultaat wordt veroorzaakt door:

N = Nadeel, V = Voordeel

Afwijking	**Bedrag**	**N/V**
Hogere bijdrage aan VNOG door afrekening rode kolom. Dit wordt veroorzaakt door een lagere inbreng van de loonsomkosten door de aanwezige vacatureruimte en detacheringen.	€ 30.000	N
Meer inkomsten door een detachering aan de MON.	€ -6.000	V
Totaal resultaat programma Meldkamer (nadeel)	**€ 24.000**	**N**

3 Verplichte paragrafen

Op grond van artikel 9 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten dient het jaarverslag een aantal verplichte paragrafen te bevatten. Voor Veiligheidsregio IJsselland zijn dit:

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
2. Bedrijfsvoering
3. Financiering
4. Bedrijfsvoering
5. Verbonden partijen

De volgende paragrafen zijn niet verplicht, maar wel opgenomen:

6. Bezuinigingen 2017

In deze paragrafen staat de verantwoording van hetgeen in de overeenkomstige paragrafen in de begroting is opgenomen.

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Veiligheidsregio IJsselland kenmerkt zich door risicomanagement in het primaire proces. Aan het managen van de veiligheidsrisico's van burgers ontleent de organisatie immers haar bestaansrecht. Toch heeft de veiligheidsregio meer risico's te managen, vooral ten aanzien van de bedrijfsvoering (bijv. ICT, HR, juridisch, kwaliteit, fraude). Deze risico's moeten minstens zo goed gemanaged worden om het primaire proces te laten functioneren. De risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering van Veiligheidsregio IJsselland zijn in 2017in kaart gebracht. Door inzicht in de risico's wordt onze organisatie in staat gesteld om op een verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de huidige risico's en de risico's gerelateerd aan toekomstige ontwikkelingen in verhouding staan tot de vermogenspositie van onze organisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is in 2017 het weerstandsvermogen berekend.

Risicoprofiel

Er is een risicoprofiel opgesteld om de risico's van onze organisatie in kaart te brengen. Uit de inventarisatie zijn vanuit de verschillende teams risico's in beeld gebracht met een mogelijk financieel gevolg, die van belang zijn. In het navolgende overzicht zijn de tien risico's gepresenteerd met de meeste invloed op de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit.

Nr	Risico gebeurtenis	Kans	Maximaal financieel gevolg
1	Grootschalige/langdurige inzet waarvan de kosten boven het hiervoor geraamde bedrag komen en geen compensatie plaatsvindt.	10%	€ 1.500.000
2	Rente wordt hoger dan waarmee we in de begroting rekening hebben gehouden.	30%	€ 500.000
3	Fiscale controle van de Belastingdienst (boete).	30%	€ 500.000
4	Bericht stijging van pensioenpremie nadat begroting is vastgesteld.	50%	€ 190.000
5	Datalek van geregistreerde gegevens (privacygevoelig of vertrouwelijk).	50%	€ 250.000
6	Reserve transitie meldkamer blijkt onvoldoende om de hogere kosten die daaruit voortvloeien te kunnen opvangen.	50%	€ 250.000
7	Het Veiligheidsberaad neemt besluiten met financiële en personele gevolgen voor Veiligheidsregio IJsselland.	70%	€ 100.000
8	Minder aanbieders voor oefentrajecten op de markt waardoor inschrijvingen bij aanbestedingen hoger uitvallen dan verwacht.		
9	Wijzigingen in beleid of financiering van de Rijksoverheid.	50%	€ 100.000
10	Complexiteit Europese aanbestedingen.	50%	€ 100.000

Weerstandsvermogen

Op basis van alle risico's met bijbehorende inschatting is een analyse gemaakt van de benodigde weerstandsvermogen voor Veiligheidsregio IJsselland door middel van een simulatiemethodiek (Monte-Carlo) is het verband tussen risico en aan te houden weerstandsvermogen bepaald. In deze simulatie wordt het gedrag van de risico's over een groot aantal jaren nagebootst. Aan de hand van een dergelijke simulatie ontstaat een beeld van de financiële gevolgen van risico's alsof men 100.000 jaar onder exact dezelfde omstandigheden zou functioneren. Dit biedt de mogelijkheid een statistische analyse uit te voeren op 100.000 schattingen van de totale schadelast van het risicoprofiel, rekening houdend met de inschatting van de kansen en gevolgen van de risico's. In de eerste plaats leidt dit tot uitspraken over met welke mate van zekerheid de beschikbare weerstandsvermogen, gegeven het huidige risicoprofiel, voldoende is om de risico's op te vangen. Daarnaast geeft deze analyse antwoord op de vraag welke risico's het meest bepalend zijn in de bepaling van de aan te houden risicovoorziening. Het terugdringen van deze risico's heeft het grootste effect.

Veiligheidsregio IJsselland heeft op dit moment een beschikbaar weerstandsvermogen (reserve) van één miljoen euro. Het algemeen bestuur heeft in het voorjaar van 2017 besloten om vooralsnog met de huidige beschikbare reserve/ weerstandscapaciteit van 1,0 miljoen euro te volstaan in plaats van de berekende 1,18 miljoen euro en aan de hand van ervaringen met risicomanagement de komende jaren pas definitieve uitspraken te doen over de eventuele aanpassing van de hoogte van de aan te houden reserve/ weerstandscapaciteit.

3.1.1 Financiële kengetallen

In 2014 heeft een adviescommissie een rapport uitgebracht over de vernieuwing van het Besluit begroting en verantwoording (BBV). Uit dit rapport kwam naar voren dat er diverse ontwikkelingen zijn die vragen om vernieuwing van regels met betrekking tot de begroting en verantwoording van openbare lichamen. Het ministerie van BZK onderschreef deze signalen en oplossingsrichting. De adviezen van de commissie vormden de aanleiding voor wijziging van het BBV. Eén van de wijzigingen betreft het verplicht opnemen van een uniforme basisset financiële kengetallen door gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen. Hieronder een overzicht van de kengetallen, die voor ons van toepassing zijn.

Kengetallen 2017	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
Netto schuldquote	56%	NB	59%
Solvabiliteitsratio	14%	NB	10%
Structurele exploitatieruimte	0%	NB	-1,2%

Netto schuldquote

Het kengetal netto schuldquote, ook wel bekend als de netto-schuld als aandeel van de inkomsten, zegt het meest over de financiële vermogenspositie van de gemeenschappelijke regeling. De netto schuldquote geeft aan of de gemeenschappelijke regeling investeringsruimte heeft of juist op zijn tellen moet passen. Daarnaast zegt het kengetal ook wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeenschappelijke regeling ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. In de VNG- uitgave ‘Houdbare Gemeentefinanciën’ is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (100%) dit als voldoende kan worden bestempeld, dit is met 59% het geval bij Veiligheidsregio IJsselland.

De netto schuldquote is voor 2017 iets hoger t.o.v. 2016 door het aantrekken van een langlopende lening.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee de bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder de gemeenschappelijke regeling. Wanneer wij het solvabiliteitspercentage afzetten tegen vergelijkbare veiligheidsregio’s kan worden gesteld dat Veiligheidsregio IJsselland met 10% een laag solvabiliteitspercentage heeft. Hierbij merken wij op dat het volledige resultaat 2017 is meegenomen in het solvabiliteitspercentage voor 2017.

De solvabiliteitsratio is voor 2017 lager t.o.v. 2016 door afname van het eigen vermogen. Dit wordt veroorzaakt door een lager jaarrekeningresultaat.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de gemeentelijke bijdrage en BDuR-

uitkering. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Het percentage voor Veiligheidsregio IJsselland ligt iets onder 0%, want de structurele lasten worden voor een klein deel gedekt door een incidentele bijdrage (maatwerkafspraak gemeente Olst-Wijhe). Voor een mogelijke structurele tegenvaller in de toekomst zullen wij de deelnemende gemeente een voorstel doen hoe deze financieel te dekken.

3.2 Bedrijfsvoering

Organisatie algemeen
Bij bedrijfsvoering is de basis goed op orde en functioneren de teams met een grote mate van zelfstandigheid. Bij de wijziging van de managementstructuur van de veiligheidsregio is de eenhoofdige aansturing van bedrijfsvoering vervallen en worden de vier teams vanaf 2018 door de drie MT-leden van de veiligheidsregio aangestuurd.

HRM en Financiën
Bij HRM en Financiën zijn het financieel- en personeelssysteem geïmplementeerd, zodat deze vanaf 2018 in gebruik genomen worden. De implementatie van beide systemen is gebruikt om de werkprocessen bij HRM en Financiën te verbeteren. Daarnaast is er aandacht besteed aan het verbeteren van de sturingsinformatie voor de leidinggevenden, die vanuit de systemen worden geleverd.

Informatisering en automatisering en Facilitair
De onderhoudsplannen en vervangingsplannen, voor zowel huisvesting als ICT-middelen, zijn opgesteld. Verwerking hiervan vindt plaats in de begroting 2019 e.v.
In de afronding van de (her)huisvesting is de aanpassing van de entree aan de Marsweg voltooid, vindt implementatie van het nieuwe en eenduidige toegangssysteem voor alle brandweerkazernes plaats, en is de herkenbaarheid van alle hoofdposten vergroot.

3.3 Financiering

3.3.1 Inleiding

De Wet financiering decentrale overheden (FIDO) bepaalt dat een financieringsparagraaf in de begroting wordt opgenomen. Ook is vastgelegd welke informatie de financieringsparagraaf dient te bevatten. Dit betreft:

- het kasgeldlimiet;
- de renterisiconorm;
- de liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte;
- de rentevisie;
- de rentekosten en renteopbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie.

3.3.2 Treasurystatuut

Veiligheidsregio IJsselland heeft in december 2013 een treasurystatuut vastgelegd. In dit treasurystatuut is een aantal zaken gedetailleerd uitgewerkt voor (rente)risicobeheer, koersrisicobeheer en kredietrisicobeheer. Hiervoor is een door gemeenten en andere veiligheidsregio's gehanteerd format gebruikt. Enkele belangrijke zaken die zijn vastgelegd, betreffen het gebruik van derivaten, dat niet meer is toegestaan en de verantwoordelijkheden en de bevoegdheden van de verschillende functies.

3.3.3 Berekening kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet voor gemeenschappelijke regelingen bedraagt 8,2%. Het gaat bij de kasgeldlimiet om het beperken van renterisico's op de korte schuld (korter dan een jaar). Korte schuld is bedoeld voor het financieren van lopende uitgaven. Daarom wordt de kasgeldlimiet gekoppeld aan het begrotingstotaal, dat wil zeggen de totale lasten van de begroting inclusief tegelijkertijd met de begroting vastgestelde begrotingswijzigingen. In de praktijk is dat de begroting zoals die naar de toezichthouder wordt gezonden. Als, naar het oordeel van de toezichthouder, de begroting doelbewust is opgeblazen, dan kan de toezichthouder maatregelen nemen om het totaal te corrigeren. De kasgeldlimiet voor Veiligheidsregio IJsselland bedraagt 0,082 * € 42.131.291 = € 3,4 miljoen. Tot aan deze limiet kan kort (looptijd < 1 jaar) worden geleend. In 2017 hebben wij geen kasgeldleningen aangetrokken.

Hier volgt een totaaloverzicht van het jaar 2017 van de modelstaten per kwartaal.

Kwartaal	Gemiddelde vlottende schuld	Gemiddelde vlottende middelen	netto vlottend tekort (+) of Overschot middelen (-)	Kasgeldlimiet	Ruimte (-) of overschrijding (+)
1e kwartaal	€ -	€ 2.417.183	€ -2.417.183	€ 3.444.000	€ -5.861.183
2e kwartaal	€ -	€ 3.650.617	€ -3.650.617	€ 3.444.000	€ -7.094.617
3e kwartaal	€ -	€ 8.577.864	€ -8.577.864	€ 3.444.000	€ -12.021.864
4e kwartaal	€ -	€ 9.444.345	€ -9.444.345	€ 3.444.000	€ -12.888.345

Als meer dan twee achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet wordt overschreden, moet de toezichthouder (provincie) hiervan op de hoogte worden gesteld. Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de kasgeldlimiet niet meer dan twee achtereenvolgende kwartalen wordt overschreden.

3.3.4 Renterisiconorm

Door berekening van de renterisiconorm verkrijgen wij inzicht in de omvang van de schuld waarover in enig jaar renterisico's worden gelopen. De renterisiconorm is gebaseerd op het begrotingstotaal. Het Rijk heeft regels gesteld hoe gemeenten en provincies hun geld en kapitaal dienen te beheren. Die regels staan in de Wet financiering decentrale overheden (FIDO). Hoeveel geld gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen mogen lenen (herfinancieren), is afhankelijk van de

hoogte van de begroting. De kasgeldlimiet bepaalt hoeveel geld geleend mag worden voor een periode van maximaal één jaar. De renterisiconorm schrijft voor hoeveel maximaal geleend (herfinanciering) mag worden voor een periode langer dan één jaar. De renterisiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal. Hierbij de ingevulde modelstaat voor de berekening van het renterisiconorm.

Renterisiconorm (modelstaat B)

	W 2017	B 2018	B 2019	B 2020	B 2021
1. Renteherzieningen/ herfinanciering	€ 6.000.000	€ -	€ -	€ 5.000.000	€ -
2. Aflossingen *	€ -			€ -	€ -
3. Renterisico (1+2)	€ 6.000.000			€ 5.000.000	€ -
4. Renterisiconorm	€ 8.426.258	€ 8.521.910	€ 8.840.400	€ 8.839.800	€ 8.845.600
5a. Ruimte onder renterisiconorm (4>3)	€ 2.426.258	€ 8.521.910	€ 8.840.400	€ 3.839.800	€ 8.845.600
5b. Overschrijding renterisiconorm (3>4)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4a begrotingstotaal	€ 42.131.291	€ 42.609.548	€ 44.202.000	€ 44.199.000	€ 44.228.000
4b Percentage regeling	20%	20%	20%	20%	20%
4. Renterisiconorm	€ 8.426.258	€ 8.521.910	€ 8.840.400	€ 8.839.800	€ 8.845.600

* Dit is exclusief de aflossingen van de gemeentelijke leningen m.b.t. de overname van de kazernes. Met deze aflossing vervalt ook de boekwaarde van de kazernes en gaan de kazernes weer gehuurd worden. Er vindt dus geen herfinanciering plaats.		€ 1.678.054	€ 501.299		€ 470.836

In 2017 hebben wij met de BNG een langlopende lening van zes miljoen euro afgesloten voor twintig jaar tegen 1,79%. De conclusie is dat wij in 2017 voldoen aan de renterisiconorm.

3.3.5 Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

Door de toename van materieel en kapitaalgoederen en de tijdelijke overname van een deel van de jonge brandweerkazernes en -posten heeft Veiligheidsregio IJsselland een financieringsbehoefte. Dit leidt tot omvangrijke uitgaande kasstromen waardoor het aantrekken van leningen noodzakelijk was en is.

Financieringsbehoefte

Bepaling financieringsbehoefte 2017:		
Boekwaarde investeringen		€ 29.353.974
Reserves en voorzieningen	€ 3.024.881	
Langlopende geldleningen	€ 28.264.703	
		€ 31.289.584
Tekort aan financieringsmiddelen		**€ -1.935.610**

Uit het overzicht blijkt dat wij een overschot aan financieringsmiddelen hebben van ruim 1,9 miljoen euro. Uit onze liquiditeitsplanning over 2017 was de verwachting dat wij meer geld nodig hadden. Verder willen wij in de komende jaren ook blijven voldoen aan de renterisiconorm en door de gunstige rentetarieven in 2017 is ervoor gekozen om een langlopende lening aan te trekken in 2017. Voor de rentelasten van deze langlopende lening is structurele dekking aanwezig in de programmabegroting.

Voor de tijdelijke overname van de brandweerkazernes is per 1 januari 2014 in totaal 28,9 miljoen euro geleend van verschillende gemeenten. Bij het aantrekken van deze leningen voor de huisvesting is de looptijd van de lening per gebouw aangesloten op de resterende herzieningstermijn (herzieningstermijn is maximaal tien jaar). In 2017 is geen kazerne overgedragen aan de gemeenten.

3.3.6 Rentevisie

In de begroting 2017 zijn wij uitgegaan van 2,5% rente voor bestaand en nieuw aan te trekken materieel en 3,5% voor het tijdelijk overnemen van een aantal gebouwen. In 2017 hebben wij tegen lagere percentages leningen aangetrokken, dan is begroot en dit heeft geleid tot lagere rentelasten voor Veiligheidsregio IJsselland. Dit zijn voordelen en zijn via de tussentijdse bestuursrapportages gerapporteerd. Over de reserves en voorzieningen wordt/is geen rente berekend.

3.3.7 Rentekosten en opbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie

De opbrengst uit de financieringsfunctie is de creditrente in rekeningcourant (schatkistbankieren). In 2017 hebben wij geen rentebedrag ontvangen voor het rekeningsaldo bij de schatkist.

3.4 Verbonden partijen

In deze paragraaf geven wij inzicht in ‘derde rechtspersonen’ waarmee Veiligheidsregio IJsselland een bestuurlijke en financiële band heeft. Deze band is er door participatie in een vennootschap of deelneming in een stichting. Met een bestuurlijk belang bedoelen we een zetel in het bestuur van een deelneming of stemrecht. Met een financieel belang bedoelen wij dat Veiligheidsregio IJsselland middelen ter beschikking heeft gesteld en die zal verliezen bij faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij op Veiligheidsregio IJsselland kunnen worden verhaald. Van een financieel belang is ook sprake als Veiligheidsregio IJsselland bij liquidatie van een derde rechtspersoon middelen uitgekeerd kan krijgen.

Stichting Brandweeropleidingen Gelderland Overijssel (Stichting BOGO)

Doelstelling
Het bevorderen van de opleiding, oefening en training van brandweermedewerkers. Hieronder vallen geen commerciële en marktgerichte activiteiten. Stichting BOGO is gevestigd te Zwolle.

Bestuurlijk en financieel belang
Het algemeen bestuur van de stichting bestaat uit 16 leden. Het stichtingsbestuur benoemt de bestuursleden. Veiligheidsregio IJsselland heeft twee leden in het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur bestaat uit zes leden van het algemeen bestuur. Na liquidatie van de stichting komt het aanwezig batig saldo ter beschikking van de deelnemende samenwerkingsverbanden. Veiligheidsregio IJsselland staat niet garant voor de eventuele tekorten van Stichting BOGO.

Mate van beïnvloedbaarheid in bedrijfsvoering
Een beperkte mate van beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is mogelijk via de twee leden in het algemeen bestuur en de bestuurlijke afvaardiging in het dagelijks bestuur.

Risicoanalyse
De Stichting BOGO is een verbonden partij met eigen rechtspersoonlijkheid en zonder overwegende zeggenschap. De veiligheidsregio betaalt niet een jaarlijkse bijdrage, maar neemt diensten (cursussen) af. De eventuele onrechtmatige transacties door Stichting BOGO werken niet door naar de veiligheidsregio.

Meldkamer Oost Nederland (MON)

Doelstelling
Het bestuur van Veiligheidsregio IJsselland heeft volgens artikel 35 van de Wet veiligheidsregio's de beschikking over een gemeenschappelijke meldkamer, die is ingesteld en in stand wordt gehouden door het bestuur ten behoeve van de brandweertaak, de geneeskundige hulpverlening, het ambulancevervoer en de politietaak. Met dien verstande dat de nationale politie zorg draagt voor het in stand houden van de meldkamer politie, als onderdeel van de meldkamer en de vergunninghouder van de ambulancezorg voor de ambulancezorg. Per 1 oktober 2010 is de gemeenschappelijke regeling MON van kracht. De meldkamer is gevestigd in Apeldoorn en het bestuur van de gemeenschappelijke regeling is gevestigd in Zwolle.

Bestuurlijk en financieel belang
Het bestuur van Veiligheidsregio IJsselland is verantwoordelijk voor de multidisciplinaire meldkamer en de alarmcentrale van de brandweer. Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling MON voert het beheer van de meldkamerfaciliteiten. De kosten voor de exploitatie worden op basis van een begroting (en nacalculatie) gedeclareerd bij Veiligheidsregio IJsselland.

Mate van beïnvloedbaarheid in bedrijfsvoering
Een beperkte mate van beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is mogelijk via de leden in het bestuur.

Risicoanalyse
De MON is een verbonden partij met eigen rechtspersoonlijkheid en zonder overwegende zeggenschap. De veiligheidsregio betaalt jaarlijks een financiële bijdrage. De MON heeft geen reserves die kunnen dienen als buffer of dekking voor tegenvallers. Daarentegen hebben de deelnemers afgesproken dat de meldkamer te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te voldoen. Dit is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling MON. De eventuele onrechtmatige transacties door de MON werken door naar de veiligheidsregio.

Cijferanalyse
Het financieel belang van de brandweer in de MON is 25%. Het aandeel brandweer is voor 38,7% voor VRIJ. De bijdrage voor 2017 is 337.990 euro.

	1-1-2017	31-12-2017
Eigen vermogen	€ 0	€ 0
Vreemd vermogen	€ 2.570.592	€ 1.960.000
Resultaat 2017	€ 220.000 voordelig saldo	

3.5 Bezuinigingen / efficiency- schaalvoordelen 2017

In 2013 is het financieel kader van de nieuwe veiligheidsregio (na regionalisering van de gemeentelijke brandweer) bepaald. Bij de bestuurlijke afronding hiervan is besloten dat de nieuwe organisatie zelf de nadelige effecten van de btw-compensatie en de kosten van uitvoering van het sociaal plan op diende te vangen. Dit betekende voor 2017 een bezuinigingstaakstelling van 673.000 euro. In de vergadering van het algemeen bestuur van december 2014 zijn de bezuinigingsvoorstellen vastgesteld. Bij het uitwerken van de voorstellen is er vooral gekeken naar voorstellen die gericht zijn op efficiëntieverbetering. Het dienstverleningsniveau van de veiligheidsregio blijft in stand na uitvoering van de voorstellen. Het totaal aan gerealiseerde bezuinigingen is hoger dan de taakstelling. Het verschil maakt onderdeel uit van het jaarrekeningresultaat over 2017. De gerealiseerde bezuinigingen over 2017 zijn in een overzicht weergegeven:

Nummer	Voorstel	Korte toelichting	2017
Personeel			
1	Controllerstaken onderbrengen bij andere medewerkers	De controllerstaken worden per 1 januari 2014 uitgevoerd door middel van een intensieve samenwerking tussen Team Financiën en Team Bestuur, beleid en communicatie. De beleidsmedewerkers nemen het inhoudelijke deel van de taak voor hun rekening en de financieel adviseurs het financiële deel.	€ 80.000
2	Inkrimping formatie telefonie	In het oorspronkelijke formatieplan voor de nieuw te vormen VR IJsselland, was formatie opgenomen voor de bemensing van een telefooncentrale. Uiteindelijk is ervoor gekozen om het telefoonsysteem zodanig in te richten, dat afhandeling van de centraal binnenkomende telefoongesprekken, door de medewerkers van de secretariaten kunnen worden afgehandeld.	€ 100.000
3	Externe notulist bestuur vervangen door interne notulist	Intern uitvoeren verslaglegging bestuurlijke vergaderingen	€ 10.000
4	Vervallen regeling oud medewerker	Vanaf 2017 vervalt deze regeling waardoor formatieruimte onstaat die niet wordt ingevuld.	€ 25.500
5	Digitalisering repressie	Het digitaal invoeren en muteren van object-planvorming voor repressie is minder arbeidsintensief geworden, waardoor vacatureruimte structureel niet ingevuld hoeft te worden.	€ 75.000
6	Uitvoeren project Stoom	Door verificatie te gaan toepassen op automatische brandmeldingen zal er een reductie plaats vinden van het aantal daadwerkelijke alarmeringen van de posten. Realisatie van deze bezuiniging vergt een investering vooraf die uit de exploitatie gedekt zal worden.	€ 75.000
7	Formatiereductie Bedrijfsvoering	Zoals vastgelegd in het eind 2013 vastgestelde organisatie- en formatieplan voor de nieuwe eenheid Bedrijfsvoering, heeft eind 2014 een herziening van het formatieplan plaatsgevonden. Bij deze herziening is sprake van een formatiereductie van 2,4 fte. Dit betekent een kostenreductie op de Gemene Rekening, waarvan 56% in het voordeel van de Veiligheidsregio. Vanaf 2015 betekent dit een bezuiniging van € 78.000.	€ 78.000
Materieel			
8	Mobiele copi unit (MCU)	De MCU wordt efficiënter vormgeven dan landelijk geadviseerd. Gevolg i.p.v. een investering van € 700.000 in 10 jaar afschrijven, € 200.000 investeren en in 16 jaar afschrijven.	€ 65.000
9	Mobiele data terminals (MDT)	Meer gebruik maken van bestaande technologie en minder specifieke toepassingen laten ontwikkelen voor de brandweer. Voorzien wordt dat de huidige MDT's vervangen worden door goedkopere MDT's. Van 1,16 mln naar € 710.000	€ 100.000
10	Verminderen aantal redvoertuigen	Binnen de VR IJsselland zijn 6 redvoertuigen gestationeerd. Dit aantal kan tot 5 worden gereduceerd waarmee ook aan de in het dekkingsplan gestelde zorgnormen kan worden voldaan. Hiermee worden de kapitaallasten van 1 redvoertuig bespaard. Tevens zal worden onderzocht of in de toekomst een aantal redvoertuigen gelijktijdig afgeschreven kan worden waardoor bij vervanging een inkoopvoordeel kan worden gerealiseerd.	€ 60.000

Divers (communicatie, huisvesting en treasury)			
11	Uniformeren format nieuwsbrieven	Efficiëntere uitvoering van nieuwsbrieven	€ 7.500
12	Efficiëntere uitvoering communicatietaken	Meer inzet interne fotograaf i.p.v. externe fotograaf, drukwerk goedkoper inkopen door leveranciersvergelijking, minder en goedkoper filmmateriaal maken.	€ 10.000
14	Rente	De gemiddelde toegerekende rente bij diverse gemeente was 4,5%. Op de kapitaalmarkt is het werkelijke rentepercentage op dit moment lager. Dit levert structureel en incidenteel voordeel op. Het structurele voordeel wordt hier weergegeven. Het incidentele voordeel is gepresenteerd in de najaarsnota.	€ 125.000
Totaal bezuinigingsvoorstellen MT			**€ 811.000**
Bezuinigingstaakstelling (oplopend naar € 1,1 miljoen in 2024)			**€ 673.000**

Naast de herijking van de verdeelsystematiek, die in 2017 is ingegaan, is parallel binnen Veiligheidsregio IJsselland ook een analyse gemaakt van structurele efficiency- en schaalvoordelen op basis van de jaarrekening 2014 en 2015. In totaal is in 2017 een netto bedrag van 790.000 euro aan besparingen gerealiseerd. De gerealiseerde besparingen zijn in onderstaand overzicht weergegeven:

Nummer	Voorstel	Korte toelichting	2017
1	Afbouwtoelage (Berekenend op basis van natuurijk verloop en bedrag per fte beroepskracht en vrijwilliger)	Aflopende garanties van het beroepspersoneel. Dit voordeel loopt op de komende jaren. In 2024 is het maximale voordeel bereikt ad € 67.000 structureel.	€ 1.664
		Aflopende garanties van de vrijwilligers.	€ 36.000
2	Vakteamleider repressie	Teamleidercapaciteit terugbrengen naar 1 vakteamleider binnen het proces repressie.	
3	Reductie OVD gebieden	Besparing op piket- en voertuigkosten. Er is één OvD-voertuig verkocht. Per 2017 te realiseren besparing op de kapitaallast bedraagt structureel: € 7.000.	€ 7.000
4	Bedrijfsvoering	Invullen van een efficiëntietaakstelling op de bedrijfsvoering die zowel ten goede komt aan de Veiligheidsregio (75.000: 56%) als de GGD (€ 59.000: 44%). Dit wordt onder andere vormgegeven door verkleining van de flexibele schil.	€ 75.000
5	Optimaliseren inroostering opleidingen via de vorming van een egalisatiereserve in combinatie met een verlaging van het structurele budget	Plannen van opleidingen en oefeningen wordt beter mogelijk door de mogelijkheid om financiële middelen in te zetten over de jaargrens heen. Hierdoor kunnen meer medewerkers per opleiding en oefening deel nemen en kan het opleidingsbudget structureel worden verlaagd. Bij het instellen van een egalisatiereserve dient voorkomen te worden dat deze negatief wordt door aanvulling vanuit de algemene reserve indien nodig.	€ 50.000

Nummer	Voorstel	Korte toelichting	2017
6	Optimaliseren invulling oefenprogramma	Verminderen/optimaliseren oefeninspanning op een verantwoorde wijze (Veiligheidsbureau € 12.000, GHOR € 18.000 en Brandweer € 50.000).	€ 80.000
7	Bijdrage huisvestingskosten bedrijfsvoering GGD	De GGD gaat bijdragen aan huisvestingskosten bedrijfsvoering conform overeengekomen verdeelsleutel.	€ 75.000
8	Verlagen post onvoorzien incidenteel	Post wordt deels verlaagd. Voorwaarde is dat de incidentele tegenvallers binnen de exploitatie of via de algemene reserve worden opgevangen. De verwachting is dat dit mogelijk is. Tot en met 2019 volledig meegenomen en daarna deels voor € 50.000.	€ 80.000
9	Niet benut bugdet bij GHOR en onderuitputting bestuurlijke kosten op basis van analyse van de jaarrekening 2015.		€ 24.000
10	Afschaffen OGS (Ongeval Gevaarlijke Stoffen) trein	Dit interregionaal organiseren. Nut op regionaal niveau is beperkt. Raming besparing € 6.000.	
11	Bredere inzet eigen personeel en minder inhuur derden (verlagen centraal inhuurbudget)	Eigen personeel meer inzetten over de processen/clusters heen. Bijvoorbeeld meer inzet interne projectleiders, inzet eigen medewerkers bij begeleiden oefeningen. Doelen zijn interessant werk, synergievoordelen en minder externe inhuur.	€ 100.000
12	Structurele rentevoordelen	De gemiddelde toegerekende rente bij diverse gemeenten was 4%. Op de kapitaalmarkt is het werkelijke rentepercentage op dit moment lager. Dit levert structureel en incidenteel voordeel op. Het structurele voordeel wordt hier weergegeven. Er is in 2015 een langlopende lening aangetrokken voor 1,05% en in 2016 is een lening tegen 1,65% aangetrokken. Een risico op langere termijn is dat over 20 jaar de rente hoger kan zijn en het budget dan onvoldoende is om de rentelasten te dekken.	€ 340.000
13	Professionaliseren inkooporganisatie	Professionaliseren van de inkooporganisatie levert op termijn inkoopvoordelen op. Raming organisatiebreed € 125.000.	€ -
		Totaal financieel effect voorstellen	**€ 870.681**

Nummer	Voorstel	Korte toelichting	2017
	Lagere BDUR uitkering voor de veiligheidsregio IJsselland	Door de herijking van de Brede Doeluitkering ontvangt Veiligheidsregio IJsselland minder inkomsten.	€ 80.000
	Ontoereikende BTW compensatie in BDuR	Nog te realiseren taakstelling voor de ontoereikend BTW compensatie. Dit nadeel is tijdens het proces van regionalisering al in beeld gebracht. De jaarlijkse stijging loopt op tot 2024 en bedraagt dan in totaal € 260.000 structureel.	€ -
		Netto financieel effect	**€ 790.681**

4 Sociaal jaarverslag

4.1 Arbeidsvoorwaarden

Per 1 januari 2017 is het Individueel Keuze Budget geïntroduceerd. Iedere medewerker heeft vanaf 1 januari 2017 naast salaris ook een vrij besteedbaar budget: het Individueel Keuze Budget (IKB). Dit is afgesproken in het cao-akkoord 2013-2015. Medewerkers krijgen meer keuzevrijheid en zeggenschap over hun geld. Wat past bij hun levensfase en persoonlijke wensen? De hoogte van het IKB is 16,3% (percentage van de bronnen opgeteld) van het salaris en salaristoelagen.

Het IKB bestaat uit:

- de vakantietoelage (8%)
- de eindejaarsuitkering (6%)
- de levensloopbijdrage (1,5%)
- 14,40 bovenwettelijke verlofuren (0,8%).

De vakantietoelage en eindejaarsuitkering ontvangen de medewerkers niet meer in mei en december, maar maken deel uit van het budget.

De medewerkers kunnen het budget inzetten voor één of meer van de volgende doelen:

- extra inkomen
- het kopen van extra verlofuren, met een maximum van 144 uren per jaar (bij een voltijd aanstelling)
- het betalen van opleidingskosten

4.2 Opleiden en ontwikkelen

Iedere afdeling heeft een eigen opleidingsbudget dat in overleg met de medewerkers (conform ontwikkelafspraken zoals benoemd in de gesprekscyclus) is besteed. Naast de opleidingen om er voor te zorgen dat onze repressieve medewerkers vakbekwaam zijn en blijven, is opleidingsbudget bedoeld voor de persoonlijke ontwikkeling.

In 2017 hebben er geen collectieve opleidings- en ontwikkelactiviteiten plaatsgevonden rondom organisatie en/of leiderschapsontwikkeling. Deze staan voor het jaar 2018 gepland, waarbij de uitkomsten van de zelfevaluatie een basis vormen voor het te ontwikkelen programma.

4.3 Personele cijfers

In de eerstvolgende tabel is de formatie en de bezetting weergegeven van het jaar 2017. In dit overzicht zijn de kosten voor medewerkers die op inhuurbasis werkten niet meegenomen. De financiële dekking van deze categorie is voortgekomen uit de vacatureruimte van 2017.

Formatie en bezetting

Team	Formatie (fte) 2017	Bezetting (fte) 2017	Overbezetting en vacature ruimte 31-12-2017
Directie + ondersteuning	10,44	3,33	7,11
Werkproces Repressie	28,17	26,75	1,42
Werkproces Beheer & Techniek	19,94	20,17	-0,23
Werkproces Vakbekwaamheid	18	18,23	-0,23
Werkproces Risicobeheersing	29,5	29,49	0,01
Cluster Noordwest	2,44	2,44	0
Cluster Midden	44,21	43	1,21
Cluster Oost	2,5	2,31	0,19
Cluster Zuid	41,67	43,42	-1,75
Bedrijfsvoering	60,6	55,5	5,1
Bestuur, Beleid, communicatie	12,11	12,18	-0,07
Veiligheidsbureau	7,91	7,46	0,45
GHOR	8,94	7,84	1,1
Overig	0	0	0
Totaal	**286,43**	**272,12**	**14,31**

In aantal personen bestond het personeelsbestand op 31 december 2017 uit 301 (beroeps)medewerkers (287 vaste aanstellingen voor onbepaalde tijd, 13 tijdelijke aanstellingen voor bepaalde tijd en 1 tijdelijke aanstelling voor onbepaalde tijd).

Aantal vrijwilligers

Het aantal vrijwilligers is ten opzicht van 2016 gedaald met 1. Het aantal is in lijn met de behoefte.

Cluster	Aantal vrijwilligers op 31-12-2015	Aantal vrijwilligers op 31-12-2016	Aantal vrijwilligers op 31-12-2017
Noordwest	252	255	258
Midden	148	148	153
Oost	165	172	169
Zuid	232	230	224
Totaal	**797**	**805**	**804**

In- en uitstroom

Onderstaand overzicht laat zien hoeveel medewerkers zijn uitgestroomd en in dienst zijn gekomen in de periode van 1 januari tot en met 31 december. Voor het vergelijk zijn tevens de cijfers van 2016 toegevoegd.

Er werd daarnaast gebruik gemaakt van de inzet van tijdelijk personeel op inhuurbasis (uitzendkrachten en detacheringen). In 2017 zijn er 16 medewerkers op inhuurbasis ingestroomd (1 Repressie, 2 Vakbekwaamheid, 5 Risicobeheersing, 5 bij Bedrijfsvoering, 1 BBC en 2 Veiligheidsbureau.

In 2017 zijn er in totaal 11 stagiaires gestart met een stage (1 Repressie, 4 Beheer & Techniek, 1 Risicobeheersing 1 Cluster Zuid, 3 bij Bedrijfsvoering en 1 Veiligheidsbureau).

	uitstroom 2016		**instroom 2016**		**uitstroom 2017**		**instroom 2017**	
Afdeling	*beroeps*	*vrijwilligers*	*beroeps*	*vrijwilligers*	*beroeps*	*vrijwilligers*	*beroeps*	*vrijwilligers*
Directie + ondersteuning	1							
Werkproces Repressie			1		1	1	1	1
Werkproces Beheer & Techniek	4	4	4					
Werkproces Vakbekwaamheid	1	1	1	2				
Werkproces Risicobeheersing	2		2	1				
Cluster Noordwest		15		20		21		20
Cluster Midden		7	1	7	3	13	1	19
Cluster Oost		6		14		12		8
Cluster Zuid	4	14	4	12	4	19	5	12
Bedrijfsvoering	5		2		3		3	
Bestuur, Beleid en Communicatie			1			2		
Veiligheidsbureau*	4					1	4	
GHOR	1					2	2	
Overig						1		
Totaal	**22**	**47**	**16**	**56**	**11**	**72****	**16**	**60**
Totale instroom en uitstroom/ jaar	*69*		*72*		*83*		*76*	

* bij het Veiligheidsbureau zijn er twee piketten.
** verschil met instroom komt doordat sommige vrijwilligers in 2017 zijn ingestroomd en helaas ook weer uitgestroomd.

Ziekteverzuim

Het gemiddelde ziekteverzuim binnen Veiligheidsregio IJsselland bedroeg 3,53% in 2015, 5,36% in 2016 en 4,77% in 2017.

In 2017 hebben we een lager verzuimcijfer geconstateerd dan in 2016. Het langdurig verzuim en aantal verzuimmeldingen is afgenomen ten opzichte van 2016. Het gemiddelde verzuimcijfer tot en

met het derde kwartaal van 2017 is met 4,77% lager dan het landelijk gemiddelde van 5% voor de sector openbaar bestuur en overheidsdiensten.

Afdeling	Ziekteverzuim-percentage (excl. zwangerschaps- en bevallingsverlof)	
	2016	2017
Directie + ondersteuning	0,36%	0,11%
Werkproces Repressie	7,87%	8,68%
Werkproces Beheer & Techniek	6,55%	2,81%
Werkproces Vakbekwaamheid	1,96%	0,38%
Werkproces Risicobeheersing	6,87%	6,15%
Cluster Noordwest	2,54%	0,00%
Cluster Midden	7,56%	4,34%
Cluster Oost	0%	1%
Cluster Zuid	5,92%	3,57%
Bedrijfsvoering	3,93%	8,57%
Bestuur, Beleid en Communicatie	3,60%	3,11%
Veiligheidsbureau	1,75%	6,14%
GHOR	1,39%	0,34%
Totaal	**5,36%**	**4,77%**

4.4 Arbeidsomstandigheden

In deze paragraaf volgt een overzicht van activiteiten die in 2017 binnen Veiligheidsregio IJsselland op het gebied van arbeidsomstandigheden hebben plaatsgevonden.

Rol preventiemedewerker
De preventiemedewerker heeft het afgelopen jaar diverse malen interventies uitgevoerd op het gebied van arbeidsomstandigheden. Deze interventies hadden voornamelijk betrekking op werkplek gerelateerde onderzoeken (denk hierbij aan computerwerkplekken, aanpassing persoonlijke arbeidsvoorzieningen, geven van adviezen op het gebied van arbeidsomstandigheden). Daarnaast heeft de preventiemedewerker regelmatig contact met de bedrijfsarts. In 2017 is de preventiemedewerker een keer in gesprek geweest met de Ondernemingsraad. Gelet op de wijzigingen in de Arbeidsomstandighedenwet per 1 juli 2017 heeft de preventiemedewerker aan de Ondernemingsraad voorstellen neergelegd om frequenter met elkaar in gesprek te gaan.

Onveilige situaties die gemeld zijn.
In 2017 zijn 29 onveilige situaties gemeld aan HRM/ de preventiemedewerker. Het gaat om de volgende incidenten:

- 9 incidenten tijdens brandweer-oefenactiviteiten;
- 4 tijdens operationeel optreden van de brandweer;
- 3 tijdens sportactiviteiten;
- 1 tijdens brandweeropleidingen;
- 5 op het gebied van overige omstandigheden;
- 7 tijdens operationele brandweerincidenten met vermoedelijke blootstelling aan asbest. Deze meldingen zijn verwerkt in de persoonsdossiers van de betrokkenen.

Dit jaar zijn (voor het eerst) de asbestblootstellingen meegenomen.

De gemelde situaties gaven geen aanleiding om de Inspecteur van SZW in te schakelen. Wel heeft regelmatig een terugkoppeling plaatsgevonden in het Arboplatform waar diverse gremia in vertegenwoordigd zijn.

Arbodienst

Binnen de veiligheidsregio is een sociaal medisch team (SMT) actief, waarin de bedrijfsarts, leidinggevenden en HRM- adviseurs per individuele situatie kunnen participeren. Het SMT bespreekt individuele gevallen om de duurzame inzetbaarheid van de medewerker te bevorderen. Indien noodzakelijk vindt maatwerk plaats. Medewerkers kunnen ook zelfstandig contact opnemen met de Arbodienst.

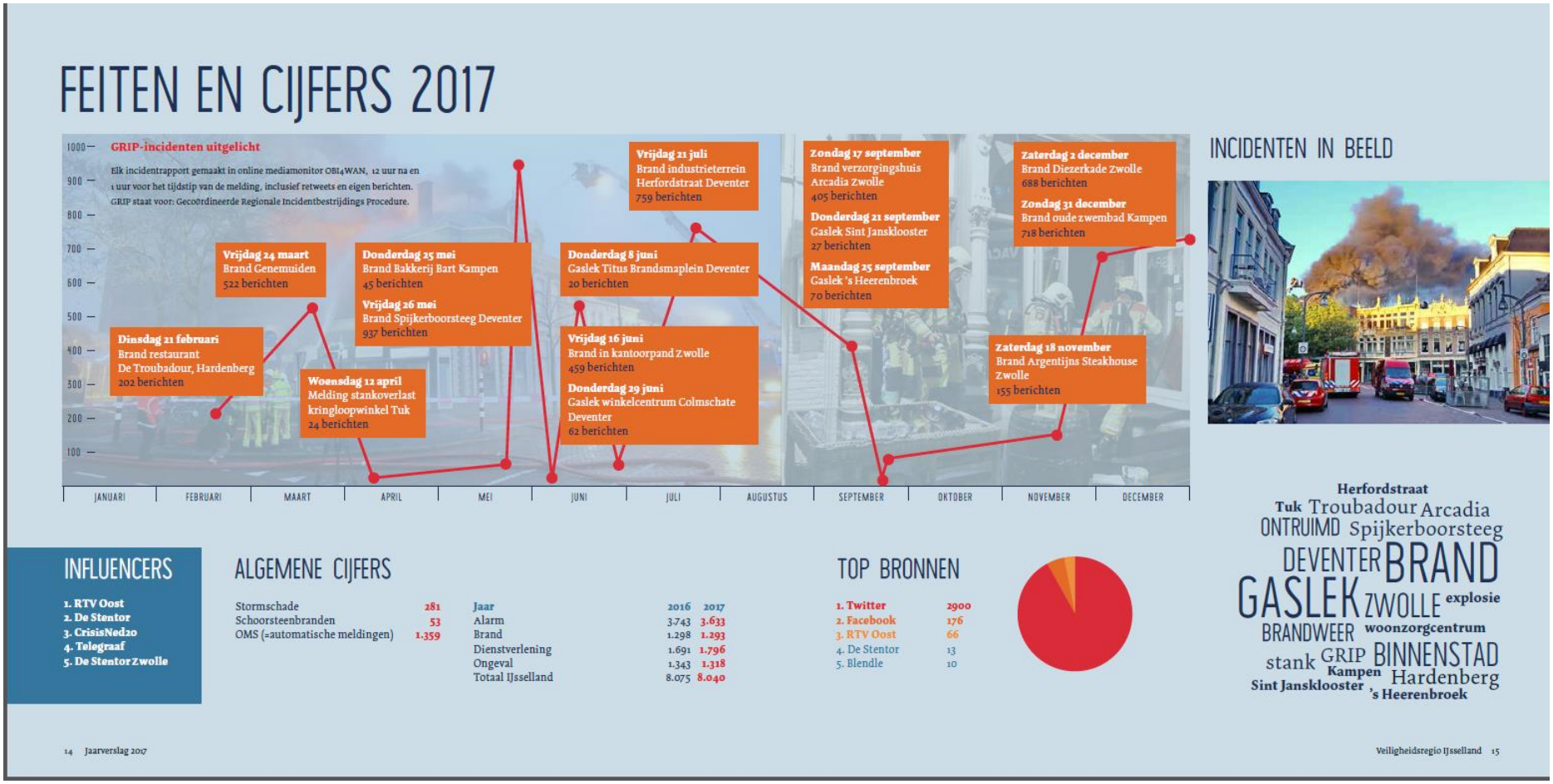
Ongewenst gedrag

Gevolgen van ongewenste omgangsvormen kunnen een enorme impact hebben op medewerkers en in bijzondere situaties op de omgeving en de organisatie. Medewerkers kunnen gebruik maken van een speciaal opgeleide vertrouwenspersoon, gefaciliteerd door de Arbodienst. De werkzaamheden van de vertrouwenspersoon bestaan uit de eerste emotionele opvang, hulp aan de betrokken medewerker, advisering voor een plan van aanpak, ondersteuning bij het realiseren van de gewenste aanpak, eventuele doorverwijzingen en nazorg. In 2017 is geen gebruik gemaakt van de vertrouwenspersoon.

Veilige publieke taak (agressie & geweld)

In het afgelopen jaar is geen melding geweest van agressie en geweld, ook niet tijdens de jaarwisseling.

5 Feiten en cijfers 2017

Deel B Jaarrekening

6 Overzicht van baten en lasten

N = Nadeel, V = Voordeel

	Begroting voor wijziging 2017	Begroting na wijziging 2017	Realisatie 2017	Verschil t.o.v. begroting na wijziging	N/V
Lasten					
Programma Crisisbeheersing	1.123.022	1.137.274	1.115.902	-21.372	V
Programma GHOR	1.469.415	1.375.828	1.377.835	2.007	N
Programma Brandweer	35.207.094	36.767.758	36.984.510	216.752	N
Programma Meldkamer	1.160.443	1.198.901	1.228.689	29.788	N
Programma Bevolkingszorg	136.533	311.472	259.959	-51.513	V
Programma Strategie & beleid	19.902	19.902	12.459	-7.443	V
Totaal lasten	**39.116.409**	**40.811.135**	**40.979.354**	**168.219**	**N**
Baten					
Programma Crisisbeheersing	-17.898	-20.000	-41.120	-21.120	V
Programma GHOR	0	-38.000	-40.962	-2.962	V
Programma Brandweer	-207.785	-565.673	-1.098.961	-533.288	V
Programma Meldkamer	-148.606	-238.106	-243.884	-5.778	V
Programma Bevolkingszorg	0	-139.596	-139.596	0	
Programma Strategie & beleid	-20.150	-20.150	-20.000	150	N
Totaal baten	**-394.439**	**-1.021.525**	**-1.584.523**	**-562.998**	**V**
Saldo programma's					
Programma Crisisbeheersing	1.105.124	1.117.274	1.074.782	-42.492	V
Programma GHOR	1.469.415	1.337.828	1.336.872	-956	V
Programma Brandweer	34.999.310	36.202.086	35.885.549	-316.537	V
Programma Meldkamer	1.011.837	960.795	984.805	24.010	N
Programma Bevolkingszorg	136.533	171.876	120.363	-51.513	V
Programma Strategie & beleid	-248	-248	-7.541	-7.293	V
Saldo programma's	38.721.971	39.789.611	39.394.831	-394.780	V
Saldo algemene lasten en dekkingsmiddelen	-39.200.457	-38.490.237	-38.488.293	1.944	N
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	0	0	0	0	
Gerealiseerde totaal saldo baten en lasten	**-478.486**	**1.299.374**	**906.538**	**-392.836**	**V**
Bij: onttrekkingen aan reserves					
Programma Bevolkingszorg	0	-35.908	0	35.908	N
Programma Brandweer	0	-1.324.205	-1.279.673	44.532	N
Algemene lasten en dekkingsmiddelen	-67.360	-950.870	-929.024	21.846	N
Totaal onttrekkingen aan reserves	-67.360	-2.310.983	-2.208.697	102.286	N
Af: stortingen in reserves					
Programma Brandweer	545.846	645.846	645.846	0	
Algemene lasten en dekkingsmiddelen		100.763	100.763	0	
Totaal stortingen in reserves	545.846	746.609	746.609	0	
Saldo reserve mutaties	478.486	-1.564.374	-1.462.088	102.286	N
Gerealiseerde resultaat	**0**	**-265.000**	**-555.550**	**-290.550**	**V**

6.1 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Bij de analyse van het resultaat is het onderscheid tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming van groot belang. Ingevolge het Besluit begroting en verantwoording (BBV) dient daarom een toelichting te worden gegeven op het gerealiseerde saldo baten en lasten, de mutaties in de reserves en het gerealiseerde resultaat.

In het volgende overzicht wordt inzicht gegeven in de relatie tussen het gerealiseerde saldo van baten en lasten en het gerealiseerde resultaat.

Gerealiseerde totale baten en lasten:		**906.538 N**
Mutaties in de reserves (incidenteel)		
Storting egalisatiereserve kapitaallasten	646.609	N
Storting egalisatiereserve opleiden & oefenen	100.000	N
Onttrekking bestemming jaarrekeningresultaat	-862.500	V
Onttrekking incidentele compensatie Staphorst / Steenwijkerland	-67.360	V
Onttrekking bestemmingsreserve ontwikkelingen VR	-1.232.751	V
Onttrekking egalisatiereserve kapitaallasten	-46.086	V
Per saldo onttrokken aan de reserves ten laste van de exploitatie	-1.462.088	V
Gerealiseerde resultaat:	**-555.550**	**V**

N = Nadeel, V = Voordeel

De belangrijkste verschillen tussen de jaarrekening 2017 en de begroting 2017 (inclusief wijzigingen) vóór mutaties in de reserves hebben zich voorgedaan op de volgende onderdelen:

Programma (inclusief saldo kostenplaatsen*):

▪ Crisisbeheersing	-42.000 V	
▪ GHOR	-1.000 V	
▪ Brandweer	-317.000 V	
▪ Meldkamer	24.000 N	
▪ Bevolkingszorg	-52.000 V	
▪ Strategie & beleid	-7.000 V	
		-395.000 V

Algemene lasten en dekkingsmiddelen:		
▪ Kosten/baten projecten	- 22.000 V	
▪ Eindheffing WKR	24.000 N	
		2.000 N
Totaal verschil vóór mutaties in de reserves		- 393.000 V

Afwijkingen mutaties reserves:

▪ Lagere onttrekking reserve Ontwikkeling veiligheidsregio	102.000 N
Totaal verschil na mutaties in de reserves	-291.000 V

*Saldo kostenplaatsen (voordeel/nadeel is verwerkt in eerder genoemde programma's):

▪ Leiding bedrijfsvoering	-14.000 V	
▪ Financiën	25.000 N	
▪ HRM	25.000 N	
▪ ICT	-141.000 V	
▪ Facilitaire zaken	69.000 N	
▪ Bedrijfsvoering (gemene rekening)	113.000 N	
▪ Directie	-4.000 V	
▪ Bestuur, beleid en communicatie (BBC)	-20.000 V	
▪ Projecten	11.000 N	
		64.000 N

De in de programmarekening voorkomende lastenoverschrijdingen op het programma Meldkamer, GHOR en brandweer passen binnen het door het algemeen bestuur vastgestelde beleid, waardoor geen sprake is van begrotingsonrechtmatigheid.

Ons algemene standpunt en die van onze belastingadviseur is dat VRIJ niet belasting- en aangifteplichtig is voor de vennootschapsbelasting. Namelijk met de volgende redenering: voor het overgrote deel van de activiteiten/inkomsten is er geen sprake van deelname economisch verkeer en dus kan er geen sprake zijn van het drijven van een onderneming. De activiteiten (bijvoorbeeld detachering personeel), waarmee VRIJ wel deelneemt aan het economisch verkeer, wordt niet gestreefd naar winst en worden er geen structurele overschotten gerealiseerd. Vandaar dat het bedrag voor heffing van de vennootschapsbelasting nihil is.

Voor een nadere toelichting op de verschillen tussen de werkelijke uitgaven 2017 en de (gewijzigde) begroting 2017 wordt verwezen naar de toelichting bij de programma's in het jaarverslag, daar wordt antwoord gegeven op de vraag '*Wat heeft het gekost?*'. Deze toelichting en bijlage 9 maken onlosmakelijk onderdeel uit van de toelichting overzicht baten en lasten. De toelichting van de algemene lasten en dekkingsmiddelen en saldo kostenplaatsen wordt in dit hoofdstuk gepresenteerd.

Programma Algemene lasten en dekkingsmiddelen

N = Nadeel, V = Voordeel

Omschrijving	Primitieve begroting 2017	Begroting na wijziging 2017	Realisatie 2017	Verschil t.o.v. begroting na wijziging	N/V
Overige algemene dekkingsmiddelen					
Lasten projecten	0	174.924	153.078	-21.846	V
Baten projecten	0	0		0	
Saldo projecten	0	174.924	153.078	-21.846	V
Eindheffing werkkostenregeling	0	0	24.000	24.000	N
Gemeentelijke bijdragen	-33.584.211	-32.921.711	-32.921.710	1	
Rijksbijdrage rampenbestrijding	-5.616.246	-5.743.450	-5.743.661	-211	V
Totaal overige algemene dekkingsmiddelen	**-39.200.457**	**-38.490.237**	**-38.488.293**	**1.944**	**N**
Totaal saldo baten en lasten	**-39.200.457**	**-38.490.237**	**-38.488.293**	**1.944**	**N**
bij: onttrekkingen aan reserves	-67.360	-950.870	-929.024	21.846	N
af: stortingen in reserves		100.763	100.763	0	
Resultaat	**-39.267.817**	**-39.340.344**	**-39.316.554**	**23.790**	**N**

Per saldo sluit het programma Algemene lasten en dekkingsmiddelen met een negatief saldo van € 24.000, dit negatieve resultaat wordt veroorzaakt door:

N = Nadeel, V = Voordeel

Afwijking	Bedrag	N/V
Lagere kosten van de eenmalige projecten. Het algemeen bestuur heeft in 2017 in totaal een projectbudget van € 175.000 beschikbaar gesteld voor diverse projecten, hiervan is in 2017 € 153.000 besteed. In totaal is er dus € 22.000 minder uitgegeven ten laste van de diverse projectbudgetten.	€ -22.000	V
Over het jaar 2017 moeten wij een eindheffing betalen i.v.m. de overschrijding van de vrije ruimte van de werkkostenregeling.	€ 24.000	N
Lagere onttrekking bestemmingsreserve ontwikkelingen VRIJ. Tegenover het voordeel van de lagere projectbesteding staat een lagere onttrekking uit de bestemmingsreserve ontwikkelingen VRIJ. Zie voordeel eenmalige projecten.	€ 22.000	N
Totaal resultaat programma Algemene lasten en dekkingsmiddelen (nadeel)	**€ 24.000**	**N**

Programma kostenplaats

N = Nadeel, V = Voordeel

Omschrijving	Primitieve begroting 2017	Begroting na wijziging 2017	Realisatie 2017	Verschil t.o.v. begroting na wijziging	N/V
1. Leiding bedrijfsvoering	60.450	40.450	26.033	-14.417	V
2. Financiën	1.031.151	567.151	591.689	24.538	N
3. HRM	531.503	541.503	566.692	25.189	N
4. ICT	861.395	746.395	605.807	-140.588	V
5. Facilitaire zaken	4.909.588	4.909.589	4.978.650	69.061	N
6. Bedrijfsvoering (gemene rekening)	2.898.676	2.900.563	3.013.713	113.150	N
7. Directie	1.120.275	452.599	449.030	-3.569	V
8. Bestuur, beleid & communicatie	1.048.465	1.054.871	1.034.646	-20.225	V
9. Projecten (medewerkers)	-7.648	151.352	162.064	10.712	N
Totaal saldo kostenplaatsen	**12.453.855**	**11.364.473**	**11.428.323**	**63.850**	**N**
Totaal saldo baten en lasten	**12.453.855**	**11.364.473**	**11.428.323**	**63.850**	**N**
bij: onttrekkingen aan reserves	-46.086	0	0	0	
af: stortingen in reserves	0	0	0	0	
Resultaat	**12.407.769**	**11.364.473**	**11.428.323**	**63.850**	**N**

Verrekening o.b.v. fte's	Primitieve begroting 2017	Begroting na wijziging 2017	Realisatie 2017
Programma Crisisbeheersing	240.860	220.607	221.847
Programma GHOR	272.223	249.334	250.734
Programma Brandweer	11.649.868	10.670.299	10.730.250
Programma Meldkamer	231.420	211.962	213.152
Programma Bevolkingszorg	13.398	12.271	12.340
Programma Bestuur	0	0	0
Algemene lasten en dekkingsmiddelen	0	0	0
Totaal saldo kostenplaatsen	**12.407.769**	**11.364.473**	**11.428.323**

De verschillende teams van Bedrijfsvoering ondersteunen de taken ook voor de GGD IJsselland. Hiervoor is een overeenkomst voor ‘kosten voor gemene rekening’ opgesteld. De verrekening vindt plaats op basis van werkelijk gemaakte kosten tegen de overeengekomen verdeelsleutel (56% VR en 44% GGD). De werkelijke bijdrage GGD aan de gemene rekening over 2017 is € 2.339.720 (begroting 2017 € 2.238.497).

Per saldo sluiten alle kostenplaatsen negatief saldo van € 64.000, dit negatieve resultaat wordt veroorzaakt door:

1. Leiding bedrijfsvoering

N = Nadeel, V = Voordeel

Afwijking	**Bedrag**	**N/V**
In 2017 is minder gebruik gemaakt van externe inhuur.	€ -14.000	V
Totaal resultaat kostenplaats leiding bedrijfsvoering (voordeel)	**€ -14.000**	**V**

2. Financiën

N = Nadeel, V = Voordeel

Afwijking	**Bedrag**	**N/V**
In 2017 hebben wij meer accountantskosten gehad. Bij de bestuursrapportage is te veel afgeroomd.	€ 10.000	N
De werkelijke rentekosten 2017 zijn hoger uitgevallen dan verwacht in de 2e bestuursrapportage.	€ 14.000	N
Totaal resultaat kostenplaats Financiën (voordeel)	**€ 24.000**	**N**

3. HRM

N = Nadeel, V = Voordeel

Afwijking	**Bedrag**	**N/V**
In 2017 hogere kosten door werving & selectie 2e ronde vrijwilligers.	€ 25.000	N
Totaal resultaat kostenplaats HRM (nadeel)	**€ 25.000**	**N**

4. ICT

N = Nadeel, V = Voordeel

Afwijking	**Bedrag**	**N/V**
In 2017 is er minder inhuur derden gerealiseerd.	€ -105.000	V
De kosten Automatisering en Verbindingen blijven structureel achter op de ramingen zoals opgenomen in de vorming Veiligheidsregio Ijsselland. In de begroting 2018 is het structurele deel benut om de structurele overschrijdingen op de huisvestingskosten af te dekken.	€ -35.000	V
Totaal resultaat kostenplaats ICT (voordeel)	**€ -140.000**	**V**

5. Facilitaire zaken

N = Nadeel, V = Voordeel

Afwijking	**Bedrag**	**N/V**
Incidentele kosten implementatie toegangsbeheer. Dekking vanuit voordeel ICT.	€ 29.000	N
Overschrijding huisvestingskosten door noodzakelijke aanpassing koeling RCC.	€ 40.000	N
Totaal resultaat kostenplaats facilitaire zaken (nadeel)	**€ 69.000**	**N**

6. Bedrijfsvoering (gemene rekening)

N = Nadeel, V = Voordeel

Afwijking	Bedrag	N/V
Hogere inhuurkosten door implementatie personeel en financieel systeem in 2017	€ 186.000	N
Terugbetaling ten onrechte ontvangen UWV uitkering.	€ 28.000	N
Een hogere bijdrage van de GGD doordat 44% van de incidentele overschrijding voor de GGD is.	€ -101.000	V
Totaal resultaat kostenplaats bedrijfsvoering (gemene rekening) (nadeel)	**€ 113.000**	**N**

7. Directie

N = Nadeel, V = Voordeel

Afwijking	Bedrag	N/V
Diverse kleine voordelen.	€ -4.000	V
Totaal resultaat kostenplaats directie (voordeel)	**€ -4.000**	**V**

8. BBC

N = Nadeel, V = Voordeel

Afwijking	Bedrag	N/V
De kosten voor de veiligheidsdag vielen lager uit.	€ -10.000	V
Extra opbrengsten door detachering medewerker.	€ -10.000	V
Totaal resultaat kostenplaats bestuursondersteuning (voordeel)	**€ -20.000**	**V**

9. Projecten

N = Nadeel, V = Voordeel

Afwijking	Bedrag	N/V
Extra kosten door een eindheffing belastingdienst.	€ 11.000	N
Totaal resultaat kostenplaats projecten (voordeel)	**€ 11.000**	**N**

Mutaties reserves

De exploitatie van Veiligheidsregio IJsselland wordt beïnvloed door stortingen in reserves en door onttrekkingen uit reserves. Het BBV geeft aan dat het resultaat van de exploitatie onderverdeeld moet worden in een saldo baten en lasten (voor bestemming) en in een resultaat. Het verschil tussen beide is dat in het resultaat de mutaties in de reserves zijn verwerkt.

Omschrijving	Primitieve begroting 2017	Begroting na wijziging 2017	Realisatie 2017	Verschil t.o.v. begroting na wijziging	N/V
Gerealiseerde totaal saldo baten en lasten	**-478.486**	**1.299.374**	**906.538**	**-392.836**	**V**
Mutaties reserves					
bij: onttrekkingen aan reserves	-67.360	-2.310.983	-2.208.697	102.286	N
af: stortingen in reserves	545.846	746.609	746.609	0	
Gerealiseerde resultaat	**0**	**-265.000**	**-555.550**	**-290.550**	**V**

Per saldo hebben de mutaties in de reserves een negatief effect op het resultaat in de exploitatie van € 102.000 (nadeel), dit wordt veroorzaakt door:

N = Nadeel, V = Voordeel

Afwijking	Bedrag	N/V
Voor de volgende projecten is er een lagere onttrekking uit de reserve geweest, te weten: - Organisatieontwikkeling € 21.737 - Zelfevaluatie € 109 - Doorontwikkeling bevolkingszorg € 35.908 - Overheaddeuren Hardenberg € 19.041 - Herkenbaarheid kazernes € 55.388 - Eenmalige kosten project bluswater € 1.909 En voor het volgende project is er een hogere onttrekking uit de reserve geweest, te weten: - Arbeidshyiëne € 31.807	€ 102.000	N
Totaal mutaties in de reserves (nadeel)	**€ 102.000**	**N**

7 Balans

BALANS PER 31 DECEMBER 2017

Omschrijving der activa	Boekwaarde 31-12-2017		Boekwaarde 31-12-2016	
Vaste activa				
Materiële vaste activa		29.353.974		28.529.441
- Investeringen met een economisch nut	29.353.974		28.529.441	
Financiële vaste activa		26.000		26.000
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	26.000		26.000	
Totaal vaste activa		29.379.974		28.555.441
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		6.022.517		2.656.840
- Vorderingen op openbare lichamen	789.747		298.888	
- Overige vorderingen	151.052		226.197	
- Uitzettingen in Rijks schatkist	5.081.719		2.131.755	
Liquide middelen		395.192		408.439
- Banksaldi	392.478		404.770	
- Kassaldi	2.714		3.669	
Overlopende activa		1.103.420		629.068
- Vooruitbetaalde bedragen	967.260		538.937	
- Nog te ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel (overige Nederlandse overheidslichamen)	0		16.000	
- Overige nog te ontvangen bedragen	136.160		74.131	
Totaal vlottende activa		7.521.129		3.694.347
Totaal generaal		**36.901.103**		**32.249.788**

Omschrijving der passiva	Boekwaarde 31-12-2017		Boekwaarde 31-12-2016	
Vaste passiva				
Eigen vermogen		3.580.431		4.486.969
- Algemene reserve	1.000.000		1.000.000	
- Bestemmingsreserves	2.024.881		1.450.264	
- Het gerealiseerde resultaat volgend uit ovezicht van baten en lasten	555.550		2.036.705	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		28.264.703		22.532.729
- Onderhandse leningen van:				
- Openbare lichamen	10.264.703		10.532.729	
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	18.000.000		12.000.000	
Totaal vaste passiva		31.845.134		27.019.698
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		2.305.216		2.268.404
- Overige kasgeldlening	0		0	
- Overige schulden	2.305.216		2.268.404	
Overlopende passiva		2.750.753		2.961.686
- Van overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel	328.643		1.010.114	
- Nog te betalen bedragen	2.422.110		1.951.572	
Totaal vlottende passiva		5.055.969		5.230.090
Totaal generaal		**36.901.103**		**32.249.788**

Ingediend bij het dagelijks bestuur van
Veiligheidsregio IJsselland d.d. 4 april 2018

Dhr. M. Thijssen , Hoofd Bedrijfsvoering

Vastgesteld door het algemeen bestuur van
Veiligheidsregio IJsselland d.d. 20 juni 2018

Drs. H.J. Meijer , voorzitter

Drs. A.H. Schreuders , secretaris

7.1 Toelichting op de balans

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarden. Alle in deze jaarrekening verantwoorde bedragen zijn vermeld in hele euro's.

Balans

1.1 Materiële vaste activa met economisch nut
Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de historische verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.
Slijtende investeringen worden het jaar na ingebruikneming lineair afgeschreven volgens een stelsel afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

1.2 Financiële vaste activa
De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

1.3 Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Op basis van verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

1.4 Liquide middelen
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

1.5 Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting. Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die oorzakelijk samenhangen met de periode voorafgaande aan de balansdatum, waarvan de omvang en/of het tijdstip op balansdatum onzeker zijn, doch redelijkerwijs en betrouwbaar zijn te schatten. Voor de afwikkeling van de verplichting is een uitstroom van middelen noodzakelijk.

1.6 Vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossing. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

1.7 Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Resultaatbepalingsgrondslagen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar.

Vaste activa

Materiële vaste activa

De investeringen met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

Boekwaarde ultimo	**31-12-2017**	**31-12-2016**
BEDRIJFSGEBOUWEN	€ 12.322.151	€ 11.943.668
GROND EN TERREINEN	€ 1.108.829	€ 1.108.829
VERVOERSMIDDELEN	€ 9.513.671	€ 9.641.996
MACHINES, APPARATEN EN INSTALLATIES	€ 102.557	€ 106.565
ICT (overige materiële vaste activa)	€ 1.181.767	€ 1.475.642
BRANDVEILIGHEIDSVZ. (overige materiële vaste activa)	€ 5.000.418	€ 4.136.555
OEFENEN (overige materiële vaste activa)	€ 100.904	€ 93.793
JEUGDBRANDWEER (overige materiële vaste activa)	€ 23.676	€ 22.393
	€ 29.353.974	**€ 28.529.441**

Het volgende overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut weer:

Categorie	Boekwaarde 1-1-2017	Investeringen 2017	Desinvesteringen 2017	Afschrijvingen 2017	Bijdragen van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2017
Bedrijfsgebouwen	€ 11.943.668	€ 916.947		€ 538.463			€ 12.322.152
Grond en terreinen	€ 1.108.829	€ -					€ 1.108.829
Vervoersmiddelen	€ 9.641.996	€ 1.280.346	€ 66.416	€ 1.342.254			€ 9.513.671
Machines, apparaten en installaties	€ 106.565	€ 11.193		€ 15.201			€ 102.557
ICT ((overige materiële vaste activa)	€ 1.475.641	€ 212.214		€ 506.090			€ 1.181.766
Brandveiligheidsvoorz. (overige materiële vaste ac	€ 4.136.555	€ 2.081.920	€ 390.924	€ 827.134			€ 5.000.418
Oefenen (overige materiële vaste activa)	€ 93.793	€ 43.850	€ 21.002	€ 15.737			€ 100.904
Jeugdbrandweer (overige materiële vaste activa)	€ 22.394	€ 4.670		€ 3.387			€ 23.677
	€ 28.529.441	**€ 4.551.140**	**€ 478.342**	**€ 3.248.265**	**€ -**	**€ -**	**€ 29.353.974**

In 2017 is er sprake van 478.000 euro aan desinvesteringen. Dit wordt veroorzaakt door o.a. de verkoop / afstoting van de ademluchttoestellen, watertranssportsystemen en helmen, conform bestuursbesluiten.

De investeringen passen binnen het (meerjaren)beleid van de veiligheidsregio en er is derhalve geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid. Per investering is een format ingevuld met inhoudelijke en financiële verantwoording, deze zijn bij team financiën beschikbaar.

Overname brandweermaterieel

Per 1-1-2014 hebben wij al het brandweermaterieel overgenomen van de gemeenten tegen de boekwaarde per 31-12-2013 en de dan nog resterende afschrijvingstermijnen van de gemeenten. Dit is conform de ‘nota financiële kaders en uitgangspunten voor de begroting 2014-2017 van de regionale brandweer IJsselland’, die bestuurlijk is vastgesteld op 19 juni 2013. Wij hebben de boekwaarde en de resterende afschrijvingstermijn ingebracht in onze financiële administratie en hierop de jaarlijkse afschrijvingslast gebaseerd.

De afschrijvingstermijnen van de verschillende gemeenten wijken af van de huidige afschrijvingstermijnen van Veiligheidsregio IJsselland. De huidige afschrijvingstermijnen zijn ook in de ‘nota financiële kaders en uitgangspunten voor de begroting 2014-2017 van de regionale brandweer IJsselland’ bestuurlijk vastgesteld.

De huidige afschrijvingstermijnen en vervangingswaarden gelden voor nieuwe (vervangings)investeringen van de veiligheidsregio, omdat bij het bepalen van de termijnen en vervangingswaarde ook rekening is gehouden met de huidige technieken. Het is technisch niet altijd mogelijk om van de overgenomen activa de afschrijvingstermijnen te verlengen, vandaar is er toen gezamenlijk besloten om voor de overgenomen brandweermaterieel de resterende afschrijvingstermijnen van de gemeenten te hanteren (bestendige gedragslijn).

Verder zijn de nieuwe afschrijvingstermijnen en vervangingswaarden gebruikt om de gemiddelde kapitaallast te berekenen voor de gemeentelijke bijdrage in de begroting (m.b.v. een inventarisatielijst per gemeente).

Stille reserve

Als de afschrijvingstermijnen van de overgenomen brandweermaterieel worden herzien, dan leidt dit tot een hogere boekwaarde op de balans en een lagere afschrijvingslast in de jaarrekening.

Doordat het besluit is genomen om van de overgenomen brandweermaterieel de resterende afschrijvingstermijnen van de gemeenten te hanteren ontstaat er dus een stille reserve van ongeveer € 100.000.

Financiële vaste activa

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	26.000	26.000
	26.000	26.000

Dit betreft een nog openstaande vordering , die in 2020 wordt ontvangen.

Vlottende activa

Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Soort vordering	Boekwaarde per 31-12-2017	Voorziening voor oninbaarheid	Boekwaarde per 31-12-2017	Boekwaarde per 31-12-2016
Vorderingen op openbare lichamen	789.747	0	789.747	298.888
Overige vorderingen	151.052	0	151.052	226.197
Uitzettingen in Rijks schatkist	5.081.719	0	5.081.719	2.131.755
Totaal	6.022.517	0	6.022.517	2.656.840

De vorderingen op openbare lichamen zijn in 2017 ruim 490.000 euro hoger door de verrekening van de FLO kosten en meer detachering van personeel aan overheidsinstellingen wat in rekening is gebracht.

De overige vorderingen zijn in 2017 ruim 75.000 euro lager door minder detachering van medewerkers.

De uitzetting in Rijks schatkist is bijna 3 miljoen euro hoger in 2017. Om in de komende jaren te blijven voldoen aan de renterisiconorm en de gunstige rentetarieven is ervoor gekozen om in 2017 een langlopende lening aan te trekken.

Uitzettingen in Rijks schatkist
Het drempelbedrag voor het begrotingsjaar waarover verantwoording wordt afgelegd is twee miljoen euro.

Er zijn geen bedragen aan middelen, bedoeld in artikel 2, vierde lid, van de Wet financiering decentrale overheden, dat in het kader van het drempelbedrag door de veiligheidsregio buiten 's Rijks schatkist is aangehouden.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Banksaldi	392.478	404.770
Kassaldi	2.714	3.669
	395.192	408.439

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Vooruitbetaalde bedragen	967.260	538.937
Nog te ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel (overige Nederlandse overheidslichamen)	0	16.000
Overige nog te ontvangen bedragen	136.160	74.131
	1.103.420	629.068

De vooruitbetaalde bedragen zijn in 2017 bijna 430.000 euro hoger. Dit wordt voor het grootste deel veroorzaakt door vooruit betaalde opleidingskosten (Bogo). We brengen de kosten t.l.v. het jaar dat het betrekking op heeft, conform BBV.

In 2017 is er bij 60.000 euro meer aan nog te ontvangen bedragen, dit wordt veroorzaakt door een Impuls omgevingsveiligheid subsidie.

Zie voor verdere toelichting bijlage 6 'Overzicht overlopende activa en passiva'.

Eigen Vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Algemene reserve	1.000.000	1.000.000
Bestemmingsreserves:		
overige bestemmingsreserves	2.024.881	1.450.264
	3.024.881	2.450.264
Gerealiseerd resultaat	555.550	2.036.705
Totaal	3.580.431	4.486.969

Het verloop van het eigen vermogen is als volgt:

Saldo per 1 januari 2017	2.450.264
Bij: storting batig saldo 2016	2.036.705
Bij: overige stortingen	746.609
	5.233.578
Af: onttrekking aan reserves	2.208.697
Saldo per 31 december 2017	3.024.881

Het verloop in 2017 wordt in volgend overzicht per reserve weergegeven.

Reserves	Boekwaarde 01-01-2017	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2017
Algemene reserve	1.000.000					1.000.000
Transistie Meldkamer	450.000					450.000
Ontwikkelingen Veiligheidsregio	469.900		2.162.611	2.036.705		343.994
Egalisatiereserve kapitaallasten	530.364	646.609	46.086			1.130.887
Egalisatiereserve opleiden & oefenen	-	100.000				100.000
Totaal	2.450.264	746.609	2.208.697	2.036.705	-	3.024.881

Zie voor verdere toelichting bijlage 2 ‘Staat van reserves en voorzieningen’ en bijlage 3 ‘Toelichting reserves’.

Resultaat

Onder ‘gerealiseerd resultaat’ is het resultaat ná mutaties in de reserves opgenomen. Hiervan wordt het volgende overzicht gegeven:

Totaal saldo baten en lasten	906.538 N
Af: mutaties in de reserves (zie de toelichting op de rekening van baten en lasten)	-1.462.088 V
Resultaat	-555.550 V

Voor de bestemming van het voordelig gerealiseerde resultaat van € 555.550 wordt aan het algemeen bestuur uit volgende voorgesteld:

- 383.550 euro te reserveren voor de autonome ontwikkelingen 2018. Vorig jaar is er een akkoord gesloten over de nieuwe cao gemeenten. Voor het jaar 2018 betekent dit een totale stijging van 3,25%. In de begroting 2018 is rekening gehouden met 1,5% (inclusief sociale lasten). Met deze reservering kan een deel van dit nadeel opgevangen worden. Het restant van 475.000 euro nemen wij mee bij de financiële afwijkingen van de 1e bestuursrapportage 2018.

- 172.000 euro eenmalig over te hevelen naar 2018 om de uitgestelde opleidingen uit te voeren. In 2017 konden enkele opleidingen niet gedaan worden in afwachting van verschillende ontwikkelingen. Bijvoorbeeld nieuwe aanstellingen van beroepskrachten, met name in Deventer, nog afgerond moesten worden, voordat een volledige opleidingsgroep beschikbaar was. De rijopleidingen zijn uitgesteld, omdat er landelijk een nieuwe opleiding komt en ook nieuwe bijscholing. Deze start in 2018 in Oost5 verband. De gaspakkenopleidingen zijn uitgesteld tot de nieuwe visie op incidentenbestrijding gevaarlijke stoffen in 2018 is ingevoerd.

De hiervoor beschikbare opleidingsbudgetten van 172.000 euro is daarom niet gebruikt. Inmiddels zijn/worden deze ontwikkeling een feit en krijgen deze opleidingen in 2018 een start. Het opleidingsbudget van 2017 is hiertoe nodig voor 2018.

Vaste schulden

De overname/ investeringen van het (brandweer)materieel maakt het voor Veiligheidsregio IJsselland noodzakelijk leningen af te sluiten.

Een gedeelte kan tijdelijk volgens de geldende kasgeldlimiet worden gefinancierd met kortlopende leningen. Voor het resterende deel zullen langlopende leningen moeten worden afgesloten. Om in de toekomst te voldoen aan de regels omtrent de kasgeldlimiet en renterisiconorm hebben wij in 2017 een langlopende lening bij de BNG afgesloten van zes miljoen euro. Bij het aantrekken is met de renterisiconorm rekening gehouden.

Voor de tijdelijke overname van de negen brandweerkazernes is per 1 januari 2014 in totaal 28,9 miljoen euro geleend van de betreffende gemeenten. Bij het aantrekken van deze leningen voor de huisvesting is de looptijd van de lening per kazerne afgestemd op de resterende herzieningstermijn (herzieningstermijn is maximaal tien jaar). Jaarlijks betaalt Veiligheidsregio IJsselland aflossing aan de desbetreffende gemeente. In 2017 is er geen lening afgelost.

In bijlage 1 vindt u een overzicht van alle leningen inclusief rente en aflossing 2017.

Vlottende passiva

Vlottende schulden korter dan één jaar

De in de balans opgenomen netto vlottende schulden met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Overige schulden	2.305.216	2.268.404
	2.305.216	2.268.404

De overige schulden zijn bijna gelijk aan het jaar 2016, maar vorig jaar zat de af te dragen loonheffing december in het saldo verwerkt en maakt dit jaar onderdeel uit van overlopende passiva. In 2017 maakt de huurfactuur van gemeente Zwolle onderdeel uit van het saldo overige schulden (840.000 euro).

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Van overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	328.643	1.010.114
Nog te betalen bedragen	2.422.110	1.951.572
	2.750.753	2.961.686

De voorschotbedragen zijn met bijna 680.000 euro afgenomen t.o.v. 2016. Eind 2017 hebben wij van een gemeente de bijdrage over de maand januari 2018 ontvangen en eind vorig jaar waren dit drie gemeenten. Verder hebben wij dit jaar de subsidie voor InPrep vooruit ontvangen (100.000 euro).

De nog te betalen kosten zijn met ruim 470.000 euro toegenomen t.o.v. 2016. In 2016 maakte het vakantiegeld nog onderdeel uit van het saldo en dit jaar niet. Dit jaar is de loonheffing over de maand december (1,2 miljoen euro) opgenomen als nog te betalen. Dit maakte vorig jaar onderdeel uit van de overige schulden.

Zie voor verdere toelichting bijlage 6 ‘Overzicht overlopende activa en passiva’.

Financiële positie van Veiligheidsregio IJsselland

Gemeenten die aan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland deelnemen, zijn wettelijk verplicht zodanig financieel bij te dragen aan de regeling dat de begroting daarvan altijd sluitend is. De algemene reserve heeft het karakter van een weerstandsreserve. De reserve bedraagt per 31 december 2017 één miljoen euro.

Niet in de balans opgenomen financiële verplichtingen

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Deze personele lasten worden verantwoord in het jaar waarin de uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan verlofaanspraken.

- Verlofsaldi 2017: 19.647 uren. Dit totale saldo is ruim 10,7 fte en heeft een waarde van ongeveer 650.000 euro. Het betreft een kortlopende arbeidskosten gerelateerde verplichting met een jaarlijks vergelijkbaar volume, die op basis van het BBV niet op de balans mag worden opgenomen.

- Huur kazernes:

Omschrijving	Verhuurder	Ingangs-datum	Eind-datum	Totale contract-waarde 2017	Contract-waarde vanaf 2018	Contract-waarde vanaf 2019	Verlenging mogelijk?
Huur kazerne Lemelerveld	Gemeente Dalfsen	1-1-2014	31-12-2018	€ 24.174	€ 12.087	€ 12.087	Stilzwijgend per jaar
Huur kazerne Dalfsen	Gemeente Dalfsen	1-1-2014	31-12-2018	€ 45.834	€ 22.917	€ 22.917	Stilzwijgend per jaar
Huur kazernes	Gemeente Deventer	1-1-2014	31-12-2018	€ 686.118	€ 343.059	€ 343.059	Stilzwijgend per jaar
Huur kazerne Hardenberg	Gemeente Hardenberg	1-1-2014	31-12-2018	€ 214.344	€ 107.172	€ 107.172	Stilzwijgend per jaar
Huur kazerne Balkbrug	Gemeente Hardenberg	1-1-2014	31-12-2018	€ 91.710	€ 45.855	€ 45.855	Stilzwijgend per jaar
Huur kazerne de Krim	Gemeente Hardenberg	1-1-2014	31-12-2018	€ 20.656	€ 10.328	€ 10.328	Stilzwijgend per jaar
Huur kazerne Bergentheim	Gemeente Hardenberg	1-1-2014	31-12-2018	€ 50.026	€ 25.013	€ 25.013	Stilzwijgend per jaar
Huur kazerne Slagharen	Gemeente Hardenberg	1-1-2014	31-12-2018	€ 65.194	€ 32.597	€ 32.597	Stilzwijgend per jaar
Huur kazerne Dedemsvaart	Arriva Beheer BV	1-10-2013	30-9-2028	€ 535.764	€ 491.117	€ 446.470	10 jaar tot 30-09-2038
Huur kazerne Gramsbergen	R.W. Jaquet	1-1-2003	31-12-2016	€ 19.556	€ 19.556	€ 19.556	Stilzwijgend per jaar
Huur kazerne IJsselmuiden	Gemeente Kampen	1-1-2014	31-12-2018	€ 43.780	€ 21.890	€ 21.890	Stilzwijgend per jaar
Huur kazerne Wijhe	Gemeente Olst Wijhe	1-1-2014	31-12-2018	€ 26.438	€ 13.219	€ 13.219	Stilzwijgend per jaar
Huur kazerne Olst	Gemeente Olst Wijhe	1-1-2014	31-12-2018	€ 13.798	€ 6.899	€ 6.899	Stilzwijgend per jaar
Huur kazerne Raalte	Gemeente Raalte	1-1-2014	31-12-2018	€ 183.466	€ 91.733	€ 91.733	Stilzwijgend per jaar
Huur kazerne Heino	Gemeente Raalte	1-1-2014	31-12-2018	€ 56.474	€ 28.237	€ 28.237	Stilzwijgend per jaar
Huur kazerne Luttenberg	Gemeente Raalte	1-1-2014	31-12-2018	€ 87.498	€ 43.749	€ 43.749	Stilzwijgend per jaar
Huur kazerne Staphorst	Gemeente Staphorst	1-1-2014	31-12-2018	€ 47.752	€ 23.876	€ 23.876	Stilzwijgend per jaar
Huur kazernes Steenwijkerland	Gemeente Steenwijkerlan	1-1-2014	31-12-2018	€ 260.874	€ 130.437	€ 130.437	Stilzwijgend per jaar
Huur kazerne Hasselt	Gemeente Zwartewaterlar	1-1-2014	31-12-2018	€ 42.896	€ 21.448	€ 21.448	Stilzwijgend per jaar
Huur kazerne Genemuiden	Gemeente Zwartewaterlar	1-1-2014	31-12-2018	€ 44.820	€ 22.410	€ 22.410	Stilzwijgend per jaar
Huur loods Staverenstr Devente	Tradek Deventer BV	1-1-2010	31-12-2019	€ 89.532	€ 59.688	€ 29.844	Stilzwijgend per 5 jaar
Huur kazerne Kampen	Gemeente Kampen	1-1-2016	31-12-2020	€ 1.223.760	€ 917.820	€ 611.880	Stilzwijgend per jaar
Huur kazerne Zwolle-Zuid	Gemeente Zwolle	1-1-2017	31-12-2026	€ 8.414.580	€ 7.573.122	€ 6.731.664	Stilzwijgend per jaar
			Totaal	**€ 12.289.044**	**€ 10.064.229**	**€ 8.842.340**	

Gebeurtenissen na balansdatum

Alle ten tijde van het opmaken van de jaarrekening beschikbare informatie omtrent de feitelijke situatie per balansdatum is bij het opmaken van de jaarrekening in aanmerking genomen en verwerkt. Er hebben zich na het opmaken van de jaarrekening geen gebeurtenissen van betekenis voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

8 Bijlagen Jaarrekening

Bijlage 1: Langlopende leningen

naam geldgever	oorspronkelijk bedrag geldlening	jaar van de laatste aflossing	bedrag begin dienstjaar	Afgesloten lening 2017	rente 2017	aflossing 2017	restantbedrag einde dienstjaar	t.b.v.
BNG Bank	€ 7.000.000	2035	7.000.000		€ 73.500	-	€ 7.000.000	materieel
BNG Bank	€ 5.000.000	2036	5.000.000		€ 82.726	-	€ 5.000.000	materieel
BNG Bank	€ 6.000.000	2037	€ -	6.000.000	€ 62.650	-	€ 6.000.000	materieel
Gemeente Kampen	€ 4.025.792	2015	€ -		€ -	€ -	€ -	huisvesting
Gemeente Ommen	€ 3.014.618	2022	€ 2.816.370		€ 84.491	€ 66.083	€ 2.750.288	huisvesting
Gemeente Olst_Wijhe (Welsum)	€ 580.000	2023	€ 540.250		€ 16.208	€ 13.250	€ 527.000	huisvesting
Gemeente Olst_Wijhe (Wesepe)	€ 583.828	2019	€ 542.563		€ 16.277	€ 13.755	€ 528.808	huisvesting
Gemeente Dalfsen	€ 709.105	2018	€ 647.334		€ 16.183	€ 20.590	€ 626.744	huisvesting
Gemeente Raalte	€ 584.364	2021	€ 541.791		€ 16.254	€ 14.191	€ 527.600	huisvesting
Gemeente Zwartewaterland	€ 1.244.203	2018	€ 1.140.821		€ 28.521	€ 34.461	€ 1.106.361	huisvesting
Gemeente Zwolle (Marsweg)	€ 13.565.189	2016	€ -		€ -	€ -	€ -	huisvesting
Gemeente Zwolle (Middelweg)	€ 4.593.608	2022	€ 4.303.599		€ 142.019	€ 105.696	€ 4.197.903	huisvesting
TOTAAL	€ 46.900.705		€ 22.532.729	€ 6.000.000	€ 538.828	€ 268.025	€ 28.264.703	

Bijlage 2: Staat van reserves en voorzieningen

Omschrijving	Boekwaarde per 1-1-2017	Vermeerderingen				Verminderingen				Boekwaarde per 31-12-2017	Resultaatbestemming 2017		Boekwaarde per 31-12-2017 ná resultaat-bestemming 2017
		Gerealiseerd resultaat 2016	ten laste van de exploitatie of (hulp)kosten-plaatsen	ten laste van projecten buiten de exploitatie	ontvangen subsidies of gem. bijdragen	ten gunste van de exploitatie of (hukp)kosten-plaatsen	ten gunste van balansposten vaste activa	aanwending t.g.v. balans	ten gunste van projecten buiten de exploitatie		vermeerdering	vermindering	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Algemene reserve													
Algemene reserve	€ 1.000.000	€ 662.500				€ 662.500				€ 1.000.000	€ 555.550	€ 555.550	€ 1.000.000
Totaal Algemene reserve	**€ 1.000.000**	**€ 662.500**	**€ -**			**€ 662.500**				**€ 1.000.000**	**€ 555.550**	**€ 555.550**	**€ 1.000.000**
Bestemmingsreserves													
Reserve Transitie meldkamer	€ 450.000									€ 450.000			€ 450.000
Ontwikkeling Veiligheidsregio	€ 469.900	€ 1.374.205				€ 1.500.111				€ 343.994			€ 343.994
Egalisatiereserve kapitaallasten	€ 530.364		€ 646.609			€ 46.086				€ 1.130.887			€ 1.130.887
Egalisatiereserve opleiden & oefenen	€ -		€ 100.000							€ 100.000			€ 100.000
Totaal bestemmingsreserves	**€ 1.450.264**	**€ 1.374.205**	**€ 746.609**			**€ 1.546.197**				**€ 2.024.881**	**€ -**	**€ -**	**€ 2.024.881**
Totaal reserves	**€ 2.450.264**	**€ 2.036.705**	**€ 746.609**	**€ -**	**€ -**	**€ 2.208.697**				**€ 3.024.881**	**€ 555.550**	**€ 555.550**	**€ 3.024.881**

Bijlage 3: Toelichting reserves

Algemene reserve

Voor de organisatie heeft het eigen vermogen enerzijds een ‘financieringsfunctie’ van de materiële vaste activa en anderzijds een ‘bufferfunctie’ voor incidentele tekorten en bedrijfsrisico’s. De algemene reserve is het deel van het vermogen, waarop geen specifiek door het algemeen bestuur aangegeven bestemming rust. Na vaststelling van de jaarrekening 2017 van Veiligheidsregio IJsselland is de omvang van de algemene reserve 1.000.000 euro. Dit is genoeg om de risico’s te kunnen opvangen.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves worden gevormd om aan reeds aangegane en toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen. Het totaal van de bestemmingsreserves per 31 december 2017 is 2,02 miljoen euro. De bestemmingsreserve ‘Ontwikkeling veiligheidsregio’ is bestemd voor de uitvoering van specifieke bestuursopdrachten/projecten.

Eind 2012 is van het Rijk een incidentele bijdrage ontvangen van 400.000 euro. Hiervan is door het algemeen bestuur besloten dat deze middelen worden ingezet ter dekking van de kosten die de transitie van de meldkamers met zich meebrengt. In de begroting is dit vertaald door hiervoor een afzonderlijke ‘bestemmingsreserve transitie meldkamers’ te benoemen. Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2015 is 50.000 euro extra gestort in deze reserve, waarmee het totaal op 450.000 euro is gekomen. Hoe dit in verhouding staat tot de in de toekomst daadwerkelijke frictiekosten is op dit moment nog niet bekend.

Met ingang van 2014 is een egalisatiereserve gevormd voor de kapitaallasten. In de begroting (en dus ook in de gemeentelijke bijdrage) wordt rekening gehouden met de gemiddelde kapitaallasten. De werkelijke kapitaallasten fluctueren echter jaarlijks. Deze jaarlijkse fluctuaties worden gedempt via deze egalisatiereserve. Conform de begroting 2017 wordt per saldo 600.532 euro toegevoegd aan deze reserve.

Bij de tweede bestuursrapportage 2017 heeft het algemeen bestuur besloten om 100.000 euro te storten in de egalisatiereserve opleiden & oefenen. Deze reserve is ingesteld om opleidingen en oefeningen makkelijker over de jaargrens heen te plannen. Hierdoor kunnen meer medewerkers per opleiding en oefening deelnemen

Bijlage 4: Gemeentelijke bijdrage

Bijlage gemeentelijke bijdrage 2017					
	Gemeente	**Structureel aandeel (in %) na afronding 0-meting voor 2017**	**Gemeentelijke bijdrage 2017 o.b.v. begroting**	**Incidentele teruggaaf 2017**	**Definitieve bijdrage 2017**
1	Dalfsen	5,11%	€ 1.697.227	€ -	€ 1.697.227
2	Deventer	18,96%	€ 6.514.275	€ -	€ 6.514.275
3	Hardenberg	11,04%	€ 3.668.502	€ -	€ 3.668.502
4	Kampen	8,22%	€ 2.737.940	€ -	€ 2.737.940
5	Olst-Wijhe	4,09%	€ 1.391.438	€ -	€ 1.391.438
6	Ommen	3,89%	€ 1.291.422	€ -	€ 1.291.422
7	Raalte	6,65%	€ 2.208.501	€ -	€ 2.208.501
8	Staphorst	2,73%	€ 905.513	€ -	€ 905.513
9	Steenwijkerland	8,46%	€ 2.745.253	€ -	€ 2.745.253
10	Zwartewaterland	4,67%	€ 1.551.630	€ -	€ 1.551.630
11	Zwolle	26,20%	€ 8.872.510	€ -	€ 8.872.510
	Totaal	**100,00%**	**€ 33.584.211**	**€ -**	**€ 33.584.211**

Bijlage 5: Single Information Single Audit (SISA)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2017 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2018

JenV	**A2**	**Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)** **Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3** **Veiligheidsregio's**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: A2 / 01* € 5.743.661	

Bijlage 6: Overzicht overlopende activa en passiva

Overlopende activa

Vooruitbetaalde bedragen 2018:		€	967.260
Licenties 2017	€ 385.925		
Opleiding	€ 532.667		
Diverse overige bedragen 2017	€ 48.668		

Nog te ontvangen voorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2017	Ontvangen bedragen	Toevoegingen	Boekwaarde 31-12-2017
Gemeente Deventer	€ 16.000	€ 16.000	€ -	€ -

Overige nog te ontvangen bedragen

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2017	Ontvangen bedragen	Toevoegingen	Boekwaarde 31-12-2017
Schadeuitkeringen	€ -		€ 22.994	€ 22.994
Subsidie impuls omgevingsveiligheid	€ -		€ 64.609	€ 64.609
4e kwartaal OMS gelden	€ -		€ 43.620	€ 43.620
Waarborgsommen brandstofpassen	€ 28.800	€ 28.800	€ -	€ -
Afrekening energie	€ 20.574	€ 20.574	€ -	€ -
Loonkosten	€ 15.218	€ 15.218	€ -	€ -
Belastingdienst	€ 8.868	€ 8.868	€ -	€ -
Diverse overige bedragen	€ 672	€ 672	€ 4.936	€ 4.936
	€ 74.132	**€ 74.132**	**€ 136.160**	**€ 136.160**

Overlopende passiva

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2017	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terugbatelingen	Boekwaarde 31-12-2017
Gemeentelijke bijdragen	€ 1.010.114	€ 328.643	€ 1.010.114	€ 328.643

Nog te betalen bedragen:		€	2.422.110
Vrijwilligersvergoeding maand december	€ 284.451		
Afrekening MON (rode kolom)	€ 171.715		
Rente langlopende lening BNG	€ 183.651		
Maatwerkafspraken gemeenten	€ 70.169		
Implementatiekosten financieel systeem	€ 97.103		
UWV terugbetaling	€ 28.163		
Belastingdienst	€ 54.157		
Loonheffing december	€ 1.236.621		
ABP december	€ 237.353		
Diverse overige bedragen	€ 58.728		

Bijlage 7: Projectresultaten

De onderstaand ter informatie vermelde uitgaven en inkomsten van incidentele projecten zijn in de programmarekening opgenomen. Het algemeen bestuur van Veiligheidsregio IJsselland heeft in 2017 in totaal een projectbudget van 1.335.037 euro beschikbaar gesteld voor diverse projecten, hiervan is in 2017 1.232.751 euro besteed. In totaal is er dus 102.286 euro minder uitgegeven ten laste van de diverse projectbudgetten. Zie onderstaand overzicht:

Project	Budget	Besteding
Organisatieontwikkeling	€ 21.487	€ -250
Zelfevaluatie	€ 85.000	€ 84.891
Arbeidshygiëne	€ 118.437	€ 150.244
Doorontwikkeling bevolkingszorg	€ 35.908	€ -
Overheaddeuren Hardenberg	€ 60.000	€ 40.959
Implementatie P&F- systeem	€ 50.000	€ 50.000
Herkenbaarheid kazernes	€ 64.205	€ 8.817
Eenmalige kosten project bluswater	€ 900.000	€ 898.091
Totaal projecten Veiligheidsregio IJsselland	**€ 1.335.037**	**€ 1.232.751**

Van de bovenstaande projecten zijn er geen projecten die doorlopen in 2018.

Bijlage 8: Incidentele baten en lasten

In 2017 hebben zich de volgende incidentele baten en lasten voorgedaan:

- In 2017 is er vanuit het Rijk een incidentele uitkering van € 64.500 ontvangen voor loon- en prijsbijstellingen (voordeel).

- In de begroting 2017 zat 0,5% ruimte om een stijging van sociale lasten op te vangen. Uit analyse van de werkelijke salarissen 2017 bleek dat de sociale lasten meer zijn gestegen dan deze 0,5%. Dit wordt veroorzaakt door de stijging van de ABP-premies; één van de risico's benoemd in de begroting. In 2017 is het tekort eenmalig 210.000 euro. Dit nadeel is al structureel verwerkt in de begroting 2018.

- De organisatie betaalt de medewerkers diverse toelagen (afbouw, garantie, beschikbaarheid, onregelmatigheid). Tijdens de analyse van de salarissen kwamen wij erachter dat de werkgeverslasten op deze toelagen niet zijn begroot. Dit betreft een structureel nadeel van 352.000 euro, die vanaf 2019 wordt meegenomen in de begroting en eenmalig is / wordt verwerkt in de bestuursrapportage 2017 en 2018.

- De VNG en de vakbonden hebben een akkoord gesloten over de nieuwe Cao Gemeenten. De cao loopt van 1 mei 2017 tot 1 januari 2019. Voor het jaar 2017 betekent dit eenmalig een nadeel van 85.500 euro, doordat per 1 augustus 2017 de salarissen met 1,0% stijgen en het Individueel Keuzebudget per 1 december 2017 met 0,5% stijgt.

- In de begroting 2017 zijn wij uitgegaan van de investeringen die in 2016 zouden worden gedaan. In 2016 zijn veel aanbestedingen/opdrachten (haakarmvoertuigen en dienstvoertuigen) uitgezet, maar vindt de daadwerkelijke levering plaats in 2017. Door het doorlopen van lange aanbestedingsprocedures en enige terughoudendheid (in afwachting van regionaal beleid zoals bluswatervoorziening) hebben in 2016 niet alle vervangingen plaatsgevonden. Dit geeft voor 2017 een incidenteel voordeel van 390.000 euro op de afschrijvingslasten. Ook de rentelasten blijven hierdoor achter, doordat wij nog geen langlopende leningen hoeven af te sluiten. Dit geeft voor 2017 een incidenteel voordeel van 300.000 euro op de rentelasten.

- Voor de huisvesting zijn wij in de begroting 2017 uitgegaan van een rentepercentage van 3,5% (conform de vastgestelde financiële uitgangspunten en kaders). De werkelijke rentepercentages zijn, afhankelijk van de looptijd van de lening, lager. Dit is een incidenteel voordeel (35.000 euro), zolang de kazernes eigendom zijn van Veiligheidsregio IJsselland. Bij het verstrijken van de herzieningstermijn worden de kapitaallasten omgezet in een huurlast, vandaar dat het geen structureel karakter heeft.

- In 2016 is door bedrijfsvoering een verplichte Europese aanbesteding voor een personeels- en financieel systeem gestart, die in 2018 in gebruik is/wordt genomen. In 2017 heeft de implementatie van het nieuwe systeem plaats gevonden. Dit heeft een incidentele last veroorzaakt van 186.000 euro.

Bijlage 9: Publicatie bezoldiging topfunctionarissen & gewezen topfunctionarissen

	A. Schepers
Functiegegevens	Commandant regionale brandweer
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Gewezen topfunctionaris?	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	106.171
Beloningen betaalbaar op termijn	15.602
Subtotaal	121.774
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	181.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	121.774
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Gegevens 2016	
Aanvang en einde functievervulling in 2016	19-12 t/m 31-12
Omvang dienstverband 2016 (in fte)	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	5.433
Beloningen betaalbaar op termijn	466
Totale bezoldiging 2016	5.899

NAAM	FUNCTIE
Algemeen bestuur:	
H.J. Meijer	Voorzitter Algemeen Bestuur
A.P. Heidema	Vicevoorzitter Algemeen Bestuur
R. Bats	Lid algemeen bestuur
T.C. Segers	Lid algemeen bestuur
H.C.P. Noten	Lid algemeen bestuur
E.J. Bilder	Lid algemeen bestuur
J.M. Vroomen	Lid algemeen bestuur
P.H. Snijders	Lid algemeen bestuur
B. Koelewijn	Lid algemeen bestuur
A.G.J. Strien	Lid algemeen bestuur
M.P. Dadema	Lid algemeen bestuur
Dagelijks bestuur:	
H.J. Meijer	Voorzitter dagelijks bestuur
A.P. Heidema	Vicevoorzitter dagelijks bestuur
B. Koelewijn	Lid dagelijks bestuur
A.G.J. Strien	Lid dagelijks bestuur

Bijlage 10: Controleverklaring

EY
Building a better working world

Ernst & Young Accountants LLP
Zwartewaterallee 56
8031 DX Zwolle, Netherlands
Postbus 634
8000 AP Zwolle, Netherlands

Tel: +31 88 407 10 00
Fax: +31 88 407 94 05
ey.com

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland te Zwolle

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2017 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland te Zwolle gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2017 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland op 31 december 2017 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen en besluiten die een nadere uitwerking zijn van externe regelgeving dan wel van bestuursbesluiten of door u vastgestelde verordeningen.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2017;
- het overzicht van baten en lasten over 2017;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de verantwoordingsinformatie WNT en de SiSa-bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol 2017 dat door het algemeen bestuur is vastgesteld en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 419.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2017.

Wij zijn overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 25.000, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn rapporteren.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen en besluiten die een nadere uitwerking zijn van externe regelgeving dan wel van bestuursbesluiten of door het algemeen bestuur vastgestelde verordeningen.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Gemeentewet verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben, waar relevant, professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol 2017 dat door het algemeen bestuur is vastgesteld, de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.
Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland.

- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 12 april 2018

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. J. Schuurkamp-Spijkerboer RA